

"AVE MARIA"

je glasnik katoliškega življenja slovenskim izseljencem v Ameriki in porok zvestobe katoliški Cerkvi.

Naročniki so deležni duhovnih dobrot franč. komisarijata. — Naročnina \$3.00, izven Zdr. držav \$3.50.

Za naročnike in dobrotnike se bere vsaki mesec sv. maša.

Oktober, 1931

Z Bogom in Marijo za narod!

23. letnik.

Kristusu Kralju.

KRISTUS Kralj goduje te dni. Kralj s krono božjega veličanstva na glavi, z žezlom oljične vejice v roki — znamenjem miru. Pokleknimo predenj, da nam pokaže rane, kakor jih je apostolom in nas pozdravi z nebeškim pozdravom: Mir vam bodi.

Miru mi je treba. Predvsem mi je treba miru s Bogom samim. Tudi jaz sem bil zaznamovan z znamenjem izgnanca in revnega cigana — Adamovega potomca, ki je raje ril po pesku pozemskih cest kakor pa, da bi dvignil oči in gledal v jasne zvezde božjega življenja, ki ga vlivajo v naša srca kreposti in čednosti. Kristus — srednik me pripelji nazaj k božjemu pokoju. Božja oljka — križ naj bo znamenje nove zaveze med menoj in Bogom.

Miru mi je treba z bližnjim. Sovraštvo je razlito po vsem svetu. Vesoljni potop naših dni je sovraštvo. Vse je sprto med seboj. Narodi. Posamezniki. Če smo vsi in vsak celica vesoljnega organizma človeštva, bo treba predvsem urediti račune neprijateljstva med posameznimi, potem bodo tudi narodi lahko napravili račune med seboj. Opuščanje, dobrohotnost in prizanašanje naj bodo gesla, ne mržnja in huda volja. Objemi nas Kristus križani v ljubezni in za zadnjo spravo med nami.

Miru mi je treba s samim seboj. Begam vsepovsod. Kruh, zaslužek, denar, družina, hiša, trgovina, vse te pošasti nas pode vsenaokrog. Skrbi, skrbi, skrbi . . . Ne morem najti pokoja, da bi zbral svoje misli za molitev in boguudanost. Križal bom poželenje oči v sebi, poželenje mesa in napuh življenja. Kristus je najlepši simbol miru in njegov križ najlepše znamenje njegovega miru, plemenito žezlo v roki našega Kralja, božja oljka, ki nam kaži pot do sreče.

Klicar velikega Kralja.

Po Mader-u P. Odilo, O.F.M.

PAPEŽ Benedikt XV. je postavil katoliško akcijo pod varstvo sv. Frančiška Asiškega. Frančišek je zastavonoša katoliške akcije. S tem se nam odpre velikansko obzorje in razgled. Ime Frančišek na čelu katoliške akcije, to zveni kot signal k mobilizaciji, kot program, ali prerokba. Proč zdaj z vsem obupavanjem in obtavljanjem in z malenkostnim pesimizmom! Če zagradi za zastavo "klicar velikega Kralja" in "mož apostolski", potem se začne novo poglavje cerkvene zgodovine. Potem se približuje katoliška pomlad. Človeka kar dvigne, in nekaj ga vleče k svežemu, veselemu in pogumnemu dejanju. Ime Frančišek, postavljeno v zvezo s katoliško akcijo, dokazuje, da gre za nekaj resnega, globokega, radikalnega, za obnovo človeške družbe — za obnovo sveta v boju z grozečim boljševiškim svetovnim požarom.

Ko je Frančišek klečal v cerkvi sv. Damijana pred razpelom in molil, je slišal besede: Pojdi, popravi cerkev, ki se podira. Čez nekoliko časa je imel papež Inocenc III. prikazen, kako se je sv. Frančišek v svojimi pleči uprl v zidovje rušeče se lateranske cerkve. To je bil svetovno-zgodovinski trenotek, ko je veliki Inocenc poveril nalogo obnove sveta ubožcu iz Asisija, ki niti duhovnik ni bil. Takrat je bila rojstna ura nove najlepše dobe cerkve, doba razmaha mogočnih apostolskih moči iz globočine krščanskega ljudstva. Na novo pričeta frančiškanska doba je bila mogočen dokaz, kaj je katoliška akcija, kaj zmora laični apostolat v zvezi s cerkveno hierarhijo. Frančišek, ne duhovnik je postal prenovitelj krščanstva.

Dvajseto stoletje je več kot v enem oziru zelo v sorodu s Frančiškovo dobo. Človeštvo se zviija v krčih, zemlja se trese pod revolucijami. Vsi prestoli se majejo. Tudi zidovje svetišča kaže globoke razpoke. Seveda, peklenska vrata cerkve ne bodo premagala. Ali razpoke so tu, in samo slepi optimizem bi lahko prezrl velikansko katastrofalno versko krizo naših dni. Duhovniki sami danes ne zmoredemo vsega, da nevarnost odvrnemo. Pij XI., novi Inocenc, kliče zopet Frančiška na pomoč v Lateran, da se ne poruši. Frančiška — to je katoliško akcijo. Vse je ležeče na tem, da dobi katoliška akcija duha Frančiškovega. Katoliška akcija bo morala biti, ne po obliki, temveč po duhu ali frančiškanska ali pa je sploh ne bo.

Frančiškov duh mora v katoliško akcijo najprej v smislu temeljite odpovedi katoličanov do mamizma! Prvo delo katoliške akcije obstoji v tem,

da s sveto jezo Mozesovo zdrobimo zlato tele. Brez tega boja proti denarju se ni še nikdar ničesar posrečilo. Frančišek, bogatega trgovca sin, je začel svoje obnovitveno gibanje s tem, da je zagnal od sebe denar, in si je izvolil ubožstvo za nevesto, medtem ko imajo drugi za svoj začetek in konec: denar in zopet denar, kapital in zopet kapital. Frančišek je zmagal v boju sitega z lačnim in lačnega s sitim, ko je s svojim bogatim ubožtvom pokazal in dokazal, da bogastvo ni edini ideal, ki bi moral po njem vsakdo hrepeneti in da ubožstvo ni največja nesreča.

Leo XIII., ki je izdal znamenito okrožnico o delavskem vprašanju, je pisal: tretji red sv. Frančiška, torej frančiškanski duh, je poklican, da reši socialno vprašanje, da torej premaga kapitalizem in socializem, da tako reši svet gotovega poloma. Kapitalizem in socializem ste samo dve različni obliki enega in istega malikovanja, katerega središče in vrhunec je denar. Katoliška akcija bo premagala kapitalizem in socializem in s tem rešila socialno vprašanje, če bo in kadar bo zanesla v moderno družbo Frančiškovo naziranje, o denarju, frančiškansko veselje v dajanju in frančiškansko radost v potrpljenju.

Pij XI., papež katoliške akcije, je pri rešitvi rimskega vprašanja na velikopotezen način pokazal svetu vzgled, ko se je s pravo frančiškansko potezo odpovedal velikemu delu cerkvene države. Kapitalizem in socializem je filozofija jemanja, pristno krščanstvo je filozofija dajanja. Samo ta evangeljska, frančiškanska filozofija velikodušnega premagovanja in dajanja nas bo ozdravila od kapitalističnega duha in nas obvarovala pred duhom socializma.

Frančiškov duh mora v katoliško akcijo v smislu evangeljske in prakrščanske bratske ljubezni. Frančišek je z apostolskim delovanjem svojih sinov in z ustanovitvijo tretjega reda postavil temelj za novi družabni red po duhu sv. evangelija. Na mesto državljanske skupnosti je stopila "bratska zveza". To je bil značilni znak frančiškanskega reda: misel o bratstvu. Frančiškan je postal "manjši brat" in s tem je bil postavljen most nad prepadom socialnih nasprotstev. Česar država ni mogla nikoli doseči, to je dosegel sv. Frančišek. Rešil je socialno vprašanje svojega časa.

Naloga katoliške akcije je, kakor pravi sveti oče voditeljem katoliške ženske zveze, katoliško življenje zopet vpostaviti v družino in v človeško družbo. Pokristjanjenje človeštva, to je glavni cilj katoliške akcije. Ta cilj pa se lahko uresniči samo po fran-

čiškanski bratski ljubezni do malih, ubogih, zaničevanih, zatiranih. Socijalizma ne bomo uničili z znanostjo, ne z diktaturo od zgoraj, ne s postavami in ne s socijalno politiko. Socijalizem je potvorjen evangelij. Proletarijatu moramo dati namesto potvorjenega, pristni evangelij prostosti, enakosti in bratstva, toda evangelij mu moramo dati, veselo oznanilo, ki lahko v njega veruje. Frančiška moramo poslati v sovražni tabor komunizma, brata vseh razdedinjenih in lačnih in zapuščenih in najmanjših, Frančiška, ki v vsakem spoštuje teptano pravico in ki mu postane usmiljeni Samarijan. Vsa čast katoliškim organizacijam! Toda ne zadostujejo. Rabimo tudi katoliško akcijo "manjših bratov", lajiške apostole evangeljske in prakrščanske bratske ljubezni.

Frančiškov duh mora v katoliško akcijo v smislu najzvestejšega otroškega mišljenja. Poznamo tudi revolucionarne prenovitelje, reformatorje, ki postanejo požigavci. V času sv. Frančiška je takih kar mrgolelo. Frančišek je bil "mož katoliški" z vsako žilico, mož popolnoma vdan cerkvi. Vedno je povdarjal, da je cerkev ohranila pristni nauk božji, in da moramo imeti duhovnike v največji časti. Za njega ni bilo nobene akcije, nobene obnove v nasprotju z onimi, ki jih je postavil sv. Duh, da vlada jo cerkev božjo. To je ravno čudovito na tem velikem možu: on združuje sveto navdušenje, nenasitno žejo po dejanju, neutrudljivega duha pod-

vzetnosti s ponižnostjo otroške pokorščine do Cerkve in z veselo žrtvijo brezpogojnega reda.

Da ravno Frančiškovega cerkvenega duha nam je treba. Sv. Oče povdarja: Katoliška akcija je delež na hierarhičnem apostolatu. Katoliška akcija je sodelovanje, sodelovanje s papežem, sodelovanje s škofom, sodelovanje z župnikom. Vsaka akcija neha biti katoliška, kadar neha biti sodelovanje s cerkvijo.

V tem je največji pomen katoliške akcije za današnji čas, da združi, kar organično skupaj spada: duhovnike in lajike. Le prevečkrat so bili duhovniki in svetni ljudje konkurenti, vsak po svojem potu. To je bilo nezdravo. Duhovnik rabi lajika, lajik pa duhovnika. To je mistično telo cerkve. Kar je Bog združil, naj človek ne loči. Katoliška akcija mora vezati pastirja in čredo.

Tako naj seže glas iz rimske radio-postaje o katoliški akciji do vseh meja zemlje. Naj deluje kot izrek sv. Pavla: "Bratje, ura je prišla, da vstanemo iz spanja." Krščanstvo mora enkrat razumeti in si dati dopovedati, da je čas, ko smo samo od daleč gledali, minil. Delati, sodelovati moramo, živeti s Cerkvijo, čutiti ž njo, vsak na svojem mestu, vsak na svoj način. Katoliška akcija ni samo rešilno sredstvo, temveč rešilno sredstvo pred vesoljnim potopom. Ali bomo stali duhovniki in lajiki ramo ob ramo in bomo zidali jezove ali nas bodo pa potegnili za seboj rdeči valovi. Vstanimo k delu! Frančišek je naš zastavonoša!

Legenda o sv. Frančišku.

M. R.:

NEKOČ se je ustavil mogočen kralj na svojem bojnem pohodu pred rojstnim mestom svetega brata Frančiška — pred mestom Assizi-jem. Neugnana želja, da bi videl čudodelnega svetnika, ga je privedla sem. Na prostornem travniku so postavili za kralja sijajen šotor s krasnim prestolom; okrog šotora so se pa utaborili vitezi in vojaki in vse kraljevo spremstvo. Kraljev šotor je bil močno zastražen. Nihče izmed radovednih gledalcev ni smel priti preblizu šotora. Ljudstva je bilo polno — od blizu in daleč je prišlo, da bi videlo kralja v njegovi mogočnosti in sijaju in vojake z blesketajočimi se oklepi in težkimi meči.

Ko si je kralj silno zaželel videti svetega čudodelnika, je neki njegov brat, ki je bil med radovedneži, hitro skočil po njega. Našel ga je v celici, kjer se je igral z ljubko, udomačeno ptičko. Komaj je brat še lovil sapo in v pretrganih besedah mu po-

ve kraljevo željo. "Bom že prišel," mu odvrne Frančišek. Počasi si je nataknil obuvala, opasal si ledja s spokornim pasom, — pa še tičko je dal vode in zrna. Brat je že nestrpno čakal in vedno silil v svetnika, naj vendar že gre. A s prijaznim nasmehom mu odvrne Frančišek: "Kralj naj čaka!"

Šla sta. Pot ju je peljala preko travnika; kar zaslišita odnekod milo otroško jokanje. Kmalu zagleda dobri Frančišek otroka, ki jima je šel jokaje in s hudo bolečino v nogi nasproti. Stekel je brat hitro k njemu in ga vzel v naročje. In majhna deklica mu je s solzami v očeh povedala, da je stopila na trn, ki ji je obtičal v nogi, kar jo zelo boli. Lepo in mirno ji je svetnik izdrl trn iz krvaveče rane; sedaj pa deklica ni več jokala, — bolečina ji je poje njala kar hitro. Ljubko se je deklica svetniku nasmejala, ga objela in poljubila in ni našla zanj dovolj sladkega izraza in imena. Brat pa, ki je nevoljen vse to gledal, je nad njim jezen zavpil: "Kaj

vendar tu postajaš in se tako obotavljaš? Ali mar ne more iti otrok k svoji materi? Kaj ne veš, kaj ti je kralj ukazal? Kaj mu hočeš biti nepokoren?"

Milo ga Frančišek pogleda in mu odgovori:

"Pomiš-li, brat Masseo, da je otrokova bolečina manj vredna kot kraljeva radovednost?" — Deklico je poljubil in ji smehljuje dejal: "Zdaj pa le teči, Angelica, in glej, da boš videla kralja!" In z radostjo v srcu je gledal za nedolžnim otrokom, ki je hitro zletel pred njim. — —

Ko sta prišla Frančišek in brat Masseo v bližino taborišča, je ljudstvo pozdravilo svetnika z globokim spoštovanjem. Straža je odstopila in mu odprla pot do prestola. Med dvema vrstama od nog do glave oboroženih vojakov je stopal sveti Frančišek, označevalec miru in ljubezni, proti prestolu, na katerem je sedel kralj v vsem svojem sijaju. Priklonil se je svetnik globoko in dejal:

"Gospod, klicali ste me — tukaj sem!"

Začudil se je kralj njegovi priprostosti in revnosti, vendar ga vpraša: "Ali tebe imenujejo brata Frančiška?"

"Da, gospod, tako me imenujejo!" odgovori svetnik.

Kralj dvigne milostno roko in pravi: "Že veliko sem slišal o tebi in sem te zelo želel videti, tebe, ki znaš tako čudovito in blagodejno vplivati na človeška srca. Vedi, da si našel milost pri meni v tej uri! Če imaš v srcu kako željo, povej jo, hočem ti v vsem ustreči!" —

Svetnik ga pa pogleda in odgovori:

"Gospod kralj, hvala za vašo naklonjenost! Toda, glejte, moje srce je brez posebnih želja. Večno dobri Bog mi daje vse, kar potrebujem. Daje mi obleko, da pokrijem svojo nagoto, daje mi tudi hrano, da utešim svojo lakoto, pijačo, da si pogasim žejo in pripravlja mi ležišče, če sem utrujen. Kaj pa še hočem več?"

Začudil se je kralj temu odgovoru in dejal: "Potemtakem si najbogatejši človek na zemlji, ko je tvoje hrepenenje in teženje umirjeno. In ker si to raj bogat tako, da ti še moja kraljevska mogočnost ne more ničesar nuditi, bom pač jaz, kralj, moral biti tisti, ki bo prosil tebe pomoči!"

Svetnik je menil, da se kralj šali. S smehljavimi očmi ga pogleda in reče:

"Gospod kralj, dobro vem, da se šalite. Kajti, kako naj vam jaz, najbednejši med bednimi storim kaj dobrega? Sile in oblasti nimam. Ljubi Bog mi je pač dal oči, da moram občudovati krasoto narave, in jezik, da morem slaviti njegovo sveto ime. Oboje je Njegovo. Če pa že ne boste podcenjevali molitve ubogega grešnika, bom rad za vas molil, da bi vam dobri Bog milost izkazal!"

"Ni treba!" — odvrne kralj, — "Saj škofje in duhovniki moje dežele vsak dan molijo zame, kar

jim povračujem seveda z bogatim denarjem. Od tebe pa zahtevam nekaj drugega: Govorijo, da znaš čudeže delati. Hočem torej, da storiš čudež tudi vpricho mene, da bom mogel jaz kakor tudi moji knezi verovati v tvoje poslanstvo!"

Po teh kraljevih besedah je nastala globoka tišina, tako, da so mogli prav vsi, tudi oni, ki so stali daleč proč od šotora, slišati svetnika, ki je spregovoril z mirnim in jasnim glasom:

"Gospod kralj, vi nevedoma žalite Boga! Nikdar jaz nisem delal čudežev! Nihče ne dela čudežev razen Boga; čigar orodje sem v njegovih rokah. Brez Boga ne morem ničesar narediti!"

Kralj pa, katerega je obšla ošabnost in prevzetnost, zgubanči čelo, stisne jezen pesti in reče:

"Vidim, da se ti upira biti mi pokoren! Mar nisi obujal mrtvih k življenju, mar nisi iz skale vodo priklical, ali niso hromi shodili in slepi spregledali na tvojo besedo? Mar hočeš vse, kar govori o tebi in tvojih delih, na laž postaviti? In tudi dobro vem, da gredo ljudje za teboj, ker jih na nek način obvladaš. Pa zakaj gredo za teboj?"

Svetnik se zravnja pokoncu, obraz se mu blišči in je bil podoben kralju brez krone in dežela, a jih je v mogočnosti daleč prekašal. In mu je odgovoril:

"Gospod kralj, radi bi vedeli, zakaj gre ljudstvo za menoj? Ker je hotel in hoče Vsemogočni tako. — Ker ni našla vsemogočnost božja neznatnejšega in bolj grešnega človeka, je izbrala mene, da bi po meni dovršila začeto delo. Mene, ničvrednega in najrevnejšega, je Bog izbral, da bi osramotil plemstvo, nasilnost in posvetno modrost!"

Kralj pa ni razumel globokega pomena teh besedi. V svoji silni radovednosti po čudežu ni videl v svetniku nič drugega kot človeka, ki mu hoče kljubovati. Z grenkim prezirom mu odvrne:

"Menišič, ti hočeš osramotiti nas, mogočneže? Ali ne veš, da te more uničiti samo en moj migljaj? Zgini, ker si lažnjivec in še norec po vrhu!"

Že so hoteli vojaki s silo pregnati svetnika izpred kralja; med narodom, ki je globoko spoštoval skromnega brata Frančiška, je nastalo nevoljno godrnjanje, ki je zdaj naraščalo — zdaj pojemalo. Naenkrat pa nastane med tem godrnjanjem vpitje, podobno skobčevemu pisku. Vse utihne. In glej, v tem trenutku priskaklja k svetniku ona mala deklica, kateri je svetec malo preje izdrl trn iz noge. Tesno se ga je oklenila in žugajoče je dvignila svojo majhno roko proti nasilnežem. Ljubeznivi svetnik jo vzame v naročje, jo objame in poljubi in od ganotja mu kanejo solze po licu. Ko pa je gledal te otroške oči, se je močno prestrašil. Spregledal je, — spoznal voljo božjo —, v otroku je pa videl božjega sla. Malo pretrašen je postavil otroka na tla, svojo roko pa položil na njegovo nežno glavico in božal zlate lase.

Kralj vse to začuden gleda in pravi:

"Kaj naj pomeni to sleparstvo? Vzemite mu otroka in ga peljite proč!" Hitro je priskočil zaslepljen vitez, da bi izvršil kraljevo povelje. Ko je hotel pograbit deklico, mu reče Frančišek: "Prijetelj, rečem ti, ne dotikaj se otroka!"

Bile so pa te besede težke, težke za viteza; da je ves prestrašen in osupel odstopil. In videl je nasilnež, da se svetniku čelo žari in se sveti kot bi nanj posijala večerna zarja. In zgrozil se je pred to sinjino. — — — Kralju pa reče svetnik:

"Gospod kralj, samo trenutek potrpite in zgodil se bo čudež!" In dvignil je roko z dekličine glave in ji dejal: "Pojdi tja, sestra, in ne boj se!" Deklica je šla in vojaki so se ji odmaknili na obe strani, kot da bi jih vlekla narazen nevidna sila. Deklica pride do samega kralja, ki je nemo zrl vse to, položi svoje ročice na njegovo koleno in ga ogleduje s prekrasnimi, jasnimi in čistimi svojimi očmi. Zatrepetal je kralj po celem telesu, ko se je srečal njegov pogled z otrokovim; trudil se je, da bi gledal v nasprotno smer, a ni mogel, — ker je zgubil oblast nad svojim telesom. Groza se ga je pollaščala, ker mu je bilo tako, kot da bi ga nekdo zgrabil za tilnik z močno roko in bi ga potiskal navzdol, v globoko temo, v strašno brezno. Čas in kraj je zginil izpred njegovih oči in ušesa njegova so bila polna votlega in groznega grmenja. In zagledal se je kralj v svoje lastno srce in v silnem diru preletel svoje življenje:

videl je pokončane sodnike sedeti na sodnih stoli;

videl zlomljeno in uničeno pravico svojega kraljestva;

videl je po nedolžnem obsojene in pomorjene, katere sedaj glodajo črvi in druga golazen;

videl je vse nepravične vojske in požgana mesta;

videl je množico onečaščenih žena in pomorjenih otrok s široko odprtimi očmi in okrvavljenimi obrazi;

videl je pesti umorjenih mož, ki so jih stegovali proti nebu kot da bi klicali maščevanje božje nad njega.

Videl je tudi celo jezero prelite krvi in množico nasilj in grozot. — In močna roka ga je tlačila k tlom, vedno globlje in globlje ga je porivala v jezero krvi, da mu je že segala do vratu.

Grozno je zavpil kralj v brezumnem strahu, udje so se mu šibili, obraz mu je bil blede kot zid, roka je upogibala njegov tilnik in ga davila, oči pa je pobesal pred groznim otrokovim pogledom.

S strahom in grozo je ljudstvo gledalo vse to, vojaki so pa že potegnili meče iz nožnic, da bi udarili po svetniku, ker so pač mislili, da hoče kralja začarati in zastrupiti. Kralj pa skoči v tem trenutku pokoncu — kot iz spanja — in zavpije: "Nihče se ga ne sme dotakniti! Resnično, on je tisti, o katerem govore!" Spoštljivo prime deklico za roko, jo popelje k svetniku — bil je bledeh in prestrašenih lic, — se mu globoko prikloni in spregovori:

"Brat moj dragi, grešil sem in sedaj sem bil pravično osramočen! Kdo mi bo odpustil vsa zločinska dejanja?" — Prihajale so kralju te besede iz skesanega srca, njegove besede so bile kot obtožba smrtno ranjenega moža. Frančišek pa položi roko na njegove rame in vanj upre svoje oči, ki so bile polne usmiljenja in ljubezni ter mu reče:

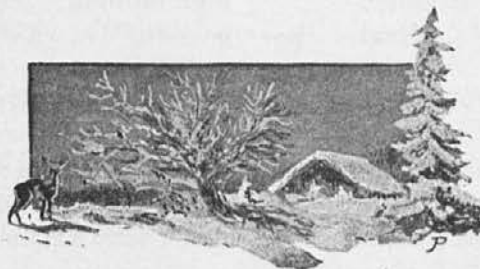
"Gospod kralj, Najvišji bo vam izkazal usmiljenje! Poglejte, Resnica in Pravičnost potujeta vedno po bedni zemlji in se pojavljata v različnih oblikah in podobah. Zakaj si torej ne bi izbrala tudi otroških oči za svoje bivališče? In to bodi vam v poroštvo božjega usmiljenja, da je vam dobrotljivi Bog poslal nedolžnega otroka za sodnika! In še to mi verujte: od sedaj naprej boste mislili na to, kako boste bolj in bolj podobni otroku!" —

Solze kesanja so oblile kralju lice — in glej — pred svetnika je padel na kolena. Pa brat Frančišek ga je dvignil in mu dejal: "Gospod kralj, nisem vreden, da bi klečal maziljenec Gospodov pred menoj! Vstanite in pojdite v miru!" —

Ko je spregovoril te besede se je obrnil in šel. Kralj pa se je zagledal v nedolžnega otroka, ga visoko dvignil, poljubil mu oči, ki so ga pripeljale k spoznanju svoje zablode, kateri je sklenil dati v tej uri slovo. In videl je, da je zginila iz njegovih oči grozna temina; saj je videl v njih sedaj samo čisto jasnino. Snel si je z vratu zlato verižico in jo obesil deklici okrog vratu v zahvalo za izkazano dobroto in opomin.

* * *

Pripovedovali so pa pozneje, da je kralj vladal v svoji deželi zelo pravično vse tja do svoje smrti.

Gospa revščina.

Lovrenc Housman:

(Po angleškem izvirniku priredil Viktor Zmaga.)

Gobavec nastopi; obraz mu zakriva kapuca z luknjami za oči; zvonec mu visi ob pasu. Frančišek se zdrzne: pod roko mu počí struna na plunki. Gobavec obstane pred njim.

FRANČIŠEK (prestrašen): Kdo si, človek?

GOBAVEC: Nisem človek, sem gobavec.

FRANČIŠEK: Zakaj si tu?

GOBAVEC: Dokler nisem rešen življenja, moram kje biti.

FRANČIŠEK: Zakaj si tako zakrit?

(Gobavec seže z roko po kapuci.)

Ne! Ne tvojega obraza! Bojim se ga!

GOBAVEC: Saj ga nimam. Sem zgnilo truplo, ki čaka na pokop.

FRANČIŠEK: Bog!

GOBAVEC: Imam pa še roko in usta, ki lahko jedo. Potolaži mojo stisko in znebil se me boš. (Gobavec stegne svojo roko.)

FRANČIŠEK: O! Ne hodi blizu! Gobavec! Poberi se!

GOBAVEC: Ne hodim blizu k ljudem, dokler ne umrem. Potem bo pa nas vse prijela gniloba. In takrat bomo prišli skupaj, čisto gotovo. (Se pomika proč, zvonec ropota, ko odhaja. Frančišek stoji in se bori sam s seboj, gobavec izgine.)

FRANČIŠEK: Gobavec! . . . O prijatelj! . . . O poslanec božji, vrni se! (Gobavec se obrne in obstoji ter opazuje Frančiška.)

GOBAVEC: Si me klical?

FRANČIŠEK: Kje stanuješ?

GOBAVEC: V bolnišnici, se razume. Kje pa bom?

FRANČIŠEK: So še drugi tam — kot ti? . . . Govori!

GOBAVEC: Nekateri. Po svetu je pa še tisoč in tisoč takih — vsi čakajo na smrt. Kjer mi živimo, tja ne pride nihče. Ljudje se nas ogibljejo: mi se ogiblujemo vseh. Naša lastna telesa so se nam pristrudila. Bog nas sovraži. Duše nam je pokradel. Mi se ne bojimo pekla. Življenje nam je to oskrbelo.

FRANČIŠEK: Vi se ne bojite pekla!

GOBAVEC: Strašno je samo, priti tako daleč. Če je pa človek že tako daleč, ga strah mine.

FRANČIŠEK: O usmiljeni Bog! . . . Brat. . . podaj mi roko!

(Frančišek izprazni svoj mošnjiček v gobavčevo iztegnjeno roko, poklekne in mu jo poljubi.)

GOBAVEC: Zakaj me zasramuješ in poljubljaš mojo umazano roko?

FRANČIŠEK: O brat, tvoja roka je roka tistega, ki ga ljubim.

GOBAVEC: "Ljubim"! Ha!

FRANČIŠEK: Ali si me očistil in strah me je minil.

GOBAVEC: Strah pred čem?

FRANČIŠEK: Pred tabo, brat—in pred smrtjo!

GOBAVEC: Smrt! Ho! Če bi le dovolj mogel dobiti od nje, to bi mi dobro delo. Prepočasna je; grize in grize in pusti, da umiram kos za kosom.

FRANČIŠEK: Ljubi brat, radi ljubezni d bližnjega, moli zame!

GOBAVEC: Jaz — moliti? Jaz ne molim za nobenega človeka. Kako? Misliš, da me bo uslišal? . . . Če bi to storil, ne bi bilo nobenega gobavca več!

FRANČIŠEK: So še nekateri, brat; so še nekateri. Pod tem plaščem — o, vzemi ga in ogrej se. Poglej, kako sem scapan! (Se sleče, odkrije svoje cunje in da gobavcu svoj plašč. Gobavec ga opazuje z zornim nasmehom, kot da šele zdaj razume.)

GOBAVEC: O, tako! Tak si od znotraj, tako? Če se vrnem tja dol in jim to povem, mi ne bodo verjeli. Vsi mi bodo rekli, da sem sanjal. . . Tukaj! . . . Kako dolgo si že — neumen? A?

FRANČIŠEK: Nisem neumen, brat. Bog mi je po tebi podelil vid.

GOBAVEC: Vid? Gospod! Moraš pogledati moje oči — oziroma bolj prav, kar je od njih še ostalo.

FRANČIŠEK: One vidijo prav isti svet, brat, in isto nebo.

GOBAVEC: In isti pekel?

FRANČIŠEK: Življenje, ki smo si ga sami ustvarili in ga moramo vsi živeti. O brat, če ne moreš moliti zame, misli brez sovraštva na nekoga, ki išče zate oproščenja in usmiljenja. Dokler se zopet ne snideva ob času, ki ga bo določil Bog.

GOBAVEC: V smrti! — Oba! He? (Se odpravi z glavo majaje na pot.)

FRANČIŠEK: On je usmiljen in zato se bova še sešla. Brat! Spominjaj se me!

GOBAVEC: Da, res, rad se te bom spomnil, ko se mi bo približala smrtna ura! Če boš ti prej umrl, bo moj zvonec zvonil zate; čeprav ne pozna ure tvojega odhoda. . . (Zvoni s svojim zvoncem.) Le pripoveduj! . . . Le pripoveduj! . . . Le pripoveduj!

(Malomarno mlaska z jezikom, se obrne in gre. Frančišek obstoji in prisluškuje, dokler ne zamre glas zvončka.)

FRANČIŠEK: O najsvetlejša, najmilostlivejša, najslajša gospa revščina, zdaj sem iz tvoje roke okusil telo Kristusovo!

(Konec)

KRŠČANSKI MOŽ!

Kakor je neki grški modrijan pri belem dnevu z laterno v roki iskal moža, pa ga ni našel, tako večkrat išče Bog svojih mož, pa jih ne more prav najti, čeprav sije beli dan njegove milosti. So možje v katoliških vrstah. Dobri in pošteni možje, čast jim. Pa nas preizkusi lepo uro, o Bog. Kaj boš našel? Preizkusi nas Bog v uri preizkušnje s to ail ono nezgodo, s to ali ono preizkušnjo, videl boš, kako se bo naše srce in telo zdrobilo ob prvem udarcu. Zdrobilo se bo v črepinje samoljubnosti, zamerljivosti, nemožatosti. Jekla, jekla, ki bi kljubovalo, boš malo našel v naših srcih, našel boš veliko stekla, stekla. Da če bi odprl srce vsakemu izmed nas, kaj bi vse našel še. Našel bi, da nam srca časih večkrat še steklena niso, našel bi, da so naša srca navadne punce, s cunjami nagačene. S cunjami grde sovražnosti, s cunjami škodoželjne nevoščljivosti, s cunjami lakomne konkurence, s cunjami opravljivega hujskanja. . . Našel boš Judeža v naših srcih, ki za groš prodaja svojo vero in svoj krst. Našel boš Petra v nas, ki taji Kristusa zato, da se nebi zameril hlapcem in deklam sveta. Tomaža boš našel v nas, ki hoče znamenjev in dokazov svoji veri. Ošabnež ne mara ponižne udanosti v verskih zadevah. Savla boš našel, ki preganja tvoj križ, če že z ognjem in mečem ne, pa z umazanim in grdim brezverskim časopisjem. O Bog, ali ne boš zdvojil nad nami možmi. Ali ne boš napravil križa čez naše vrste.

Ne bo ga napravil ne, možje dragi. Mar ne čujete besed Kristusovih: Novih mož hočem za svojo družino. Mož s preustvarjenimi srci, v jeklo prelitimi, ki se bo sicer kresalo ob kremenu sveta, toda se ne bo razbilo, novih mož hočem z znamenjem možatosti na čelu in prsih.

* * *

Tudi novih fantov hoče Bog za nove družine. Fantov, ki ne blodijo kakor slepci brez vsega nadnaravnega življenja v sebi brez milosti, ki jim smrdi vsaka zapoved in beseda očetova, vsak nauk ljubeče matere, ki zardeva od sramu, ko gre k mizi Gospodovi. Za nove družine nočem fantov in sinov, ki jim je družba preklinjajočih in pokvarjenih tovarišev boljša od dobrih in poštenih. Za nove družine hočem novih sinov, ki se bodo prelevili iz nočnih sov in čukov posvetnosti v ponosne orle., ki krožijo po višavah poštenega in čistega življenja. Govori Gospod: In še pravi: hoče se mi pravih mladeničev, ne šlev, ki jim je ples in žensko krilo eno in edino sredstvo, ki more osrečiti mladost in življenje. Mladenič, komu boš dal svojo mladost, svoje zdravje, svoj ponos in svoje srce?

KRŠČANSKA ŽENA!

Krščanska žena, ali veš, koliko obsega beseda "krščanska žena". Žena, to se pravi biti duhovnica, ki prižiga na altarju moževega srca rdečo lučko vere, upanja in ljubezni. Lučko boguudanega in poštenega življenja. Ali slišiš žena? Altar je moževo srce. Moževo srce torej ni le gola tarča, kamor bi lahko ti streljala pušice svoje nestrpnosti in sitnosti, moževo srce ni metla, ki bi ž njim lahko pometala po cesti in doma po svoji mili volji, moževo srce ni testo, ki bi ga lahko mesila v svoji ženski samoljubnosti, kakor bi hotela. Moževo srce je altar, za katerem morajo goreti bele sveče tvojih čednosti. Počakaj, da ti povem imena teh sveč. Veš, kako jim je ime? Prvi sveči je ime Ljubezen, drugi sveči je ime prizanašanje, tretji sveči pravimo udanost, četrti sveči ponižnost, skromnost, peti sveči je ime pokorščina in zadnji zvestoba. Če bodo te sveče po altarih moških src, bo družina res krščanska. Žena le daj si dopovedati, prekletstvo, ki tlači danes družino, ne bo zginilo, če ne bo v tvojem srcu zagorela nova, oz. stara krščanska ljubezen. Kjer te ni v tvojem srcu in družini, tam Boga ne bo. Kjer Boga ni v družini, hodi družina pot prekletstva, ne pa blagostanja in sreče. Če je žena oskrbnica in svečenica v cerkvi z enim altarem, je mati župnica v veliki cerkvi, cerkvi, ki ima pet, morda sedem, morda deset altarev. Altarji so srca njenih otrok. Na teh altarih mora prižigati dan za dnem večno luč lepega zgleda in nauka. Potem bo bival v cerkvi njene družine Bog. Vsa gorkota, vsa toplota, ki se po družini razliva, mora priti iz materinega srca. Materino srce je ono solnce, ki daje zdravja in moči, moči duhovnega življenja. Če pokuka to solnce samo vsake svete čase enkrat izza oblakov zanemarnjenih materinskih dolžnosti, ali more biti družini dobro? Kako je s teboj, mati? Odgovori sedaj sebi in svojemu Bogu. Če si bila doslej mati po volji božji, blagoslovljena med ženami, stanovitnosti ti daj Večni, če nisi bila, brž na pravo pot. Slušaj glas Gospodov: Novih mater hočem, mater krepkih in vernih katoličanov, mater — stebrov pravih katoliških družin.

* * *

Ve svečenice družin in duhovnice ljubezni, ali je vaša ljubezen, ljubezen prave krščanske žene, prave krščanske matere? Ono morje brez dna, morje brez obrežij, ki ne pozna viharja jeze, ne valov nevolje in čmernosti, ki ne pozna čeri in skal greha in strasti, kamor bi se zadevale ladjice, življenjske ladjice otrok in moža.

Minnetonka.

(Indijanska povest iz Baragovih časov.)

P. Bernard Ambrožič, O.F.M.

(Dalje)

ŠTIRINAJSTO POGLAVJE.

Prihajajo.

ARJA Minnetonkinega odrešenja je oblila čez in čez jutranje nebo in skoraj je imelo vstati solnce iz jezerskih kristalov. — Minnow, častitljivi bobrovski glavvar, se je počasi sicer, vendar vidno dovolj nagibal k zatonu. Čutil je sam, slutili so drugi, da mu bo kmalu bila ura na odhod. Stara bolezen je glodala dalje, nova tegoba mu je stiskala srce in mu črpala moč življenja. Ni si prikrival, da v boju z Orlovskim Kljunom ne more uspeti. Bojaželjnost ga je minila, bežeda kljubovalnosti se je ulesla v vrstah njegovih zvestih.

V tihoti so potekali počasni dnevi staremu glavvarju. Kopal se je vase z otopelo mislijo in iskal v sebi zaklada zlatega upanja, blesteče nade. Čudo prečudno! Vdano je upiral oko na brhko Minnetonko, ki ga je obkrožala z vso nežnostjo svoje ljubezni, in nekaj sladkega mu je vstajalo v duši. Nasmešek njenih lic mu je bil kot razodetje, glas njene besede je zvenel kot prerokba.

“Črna suknja gotovo pride in Kitči Šanda se vrne. Ž njima te obiše sam Krist, da boš po njem zmagovalc.”

Minnetonka je bila našla svoj mir, v veri Kristovi ga je našla. V mislih na odpuščenje se je umirila in je dosegla čudež, da se je v njenem miru tudi Minnow umirjal.

Dve duši sta rasli druga v drugo v božjem miru in sta valovali samo v rahlem drgetanju neugnanega hrepenenja:

“Da bi že skoraj napočil dan, ki je obljubljen, ki ne more, da ne bi prišel!” —

Orlovski Kljun je bil gospodar na otoku. Povsod je nastopal kot vladar bobrovske zemlje in njenih ljudi. Nihče se mu ni upiral, čeprav ga vsi priznavali niso. Toda molčali so glavvarjevi zvesti in se ogibali stranke orlovskih. Že lepo število dni ni bilo nič spopada med njimi.

Pa ravno to je bilo, da je dražilo Orlovskemu Kljunu živce in kri. Hotelo se mu je boja in vojske, pa nasprotnika izzvati ni mogel. Hrepenel je po dnevu, ko bo mogel po zmagovitem boju prenesti

glavarsko perjanico z Minnowega wigwana na svoj. Dokler se to ne zgodi, ne more s polno zavestjo uživati glavarske časti. Lahko bi mu bilo, odnesti perjanico brez boja in prask. Toda kakor je bil zahrbtnen in zvit, vseeno premoški, da bi si hotel perjanico pridobiti s tatvino. Zato je na vse načine skušal izzvati nasprotnika iz njegove rezerviranosti in se spoprijeti ž njim v boju, da bi vsaj na videz lahko ovenčal svojo glavo z bliščem zmagoslavja.

Pogosto je prirejal s svojimi pristaši bojne plesse in podobna praznovanja. Dobival je zanje primerne zaloge ognjene vode, vendar zopet ne v toliki meri, da bi ljudstvo izgubilo pamet. Dobro je premislil, da bi prevelika mera pijače utegnila postati bolj močan vladar kot on sam. Zato je Orlovski Kljun premagoval samega sebe, da si ni privoščil preveč ognjene vode, in nič manj ni pazil na druge.

Ob vsakem praznovanju bojnih plesov in pri vsakem popivanju je z bistrim očesom sam vodil taktiko sovražnega izzivanja. Dajal se je pozdravljati kot glavvar in narekoval je zaničljive in zasmehljive vzklike zoper Minnowa in njegov krog. Vrste napol pijanih orlovcev so zdaj pa zdaj zaplesale blizu do glavvarjevega wigwama in tulile, da mora glavarska perjanica na drugo streho. Tu pa tam so zajeli za grmom mirnega Minnowega moža in ga privedli v svoj krog, norčevali se iz njega in mu vsiljevali pijačo. Seveda se je vsak jetnik junaško otepal sitnežev in jih obdeloval s pestmi in zobmi, dokler se jim ni iztrgal. Nobeden se pa ni dal zapeljati, da bi zbral četo prijateljev in ž njimi udaril po pijancih. Predobro so vedeli, da ravno tega čaka in želi Orlovski Kljun. Rajši so trpeli in se na skrivnem celo škodoželjno smejali, ker so dobro vedeli za podglavarjevo jezo.

In res je Orlovski Kljun postajal nestrpen. Ni mogel ukresati iskre, ki bi vzplamtela v odkrit boj z nasprotnikom, zato se je pa toliko bolj boril sam s seboj. Precej truda ga je stalo, da se je obvladoval. Vedel pa je, da mu pri vsej negotovosti preostaja eno neizpodbitno upanje.

“Če vse drugo izpodleti, počakam Minnowe smrti, ki ne more biti več daleč. Slab je, pripovedujejo. Naj ga le hitro vzame zlodej, potem . . .”

Tako se je tolažil, kadar si ni mogel drugače pomagati. —

V tistih dneh je imela Minnetonka v sporazumu z Minnowom neprestano opazovalce na obrežju. Ni dvomila, da zaželjen obisk ni več daleč. Najrajši bi bila sama od jutra do večera čepela tam ob jezerski gladini in napenjala bistro oko. Toda ni hotela vzbujati sumnje in njena navzočnost je bila potrebna ob glavarjevem ležišču.

Kar plane mlad mož v wigwam in pridušeno naznani:

“Prihajajo!”

“Ali si dobro videl?”

“Ne samo jaz, še dva z menoj.”

“Vas niso varale oči?”

“Niso! Je še daleč, pa smo dobro opazili v ladjici belo zastavo z rdečim križem na sredi.”

“Črna suknja je ž njimi!”

“Črna suknja!”

“In Kitči Šanda?”

“Še ne vemo. Predaleč so in naše oči niso mogle šteti glav, da bi ugibali.”

Minnetonka si je pritisknila roko na prsi in se je naslonila vznak na steno iz brezove skorje. Za hip jo je prečudno prevzela velika novica. Oči je vprašujoče uprla v Minnowa.

Stari glavar se je dvignil na ležišču in oko mu je zažarelo v glavarškem ognju. Bolne noge so mu branile, da bi vstal, ali glas je zvenel kot v časih nesporne glavarške časti pred mnogimi leti.

“Tako! Zberi može in vsi na obrežje! Zastavo na moj wigwam in puške v roke! Pozdravite jih z dvojnimi ognjem!”

Ostal je sklonjen na ležišču in Indijanec je odhitiel iz wigwama. Minnetonka je padla na kolena ob ležišču in kriknila:

“Zahvaljen, Veliki Duh!”

“Zahvaljen!” je ponovil Minnow iz globine srca.

Trenotek pozneje je zavrelo med wigwami. Možje so segali po puškah in hiteli na obrežje. Ženske so sledile med živahnim pogovorom in mladina je ugibala, kaj bo. Celo prav majhni otroci so si upali skozi goščo daleč ven od wigwamov in nihče jih ni zavračal nazaj.

Z veliko naglico se je razgibal ves krog Minnowovih zvestih, vendar brez vsake zmešnjave. Saj so vsi pričakovali tega trenutka z velikim zanimanjem in vedeli, da ima priti.

“Črna suknja je tu!”

“Prvič bomo videli tega moža!”

“Komaj že čakam, da ga ugledajo moje oči!”

“Mi vsi prav tako. Nobeden ga še ni videl.”

“Morebiti tudi Kitči Šanda?”

“Veliki Duh te usliši!”

“To bo gledal lisjaški Orlovski Kljun!”

“Ha, to bo gledal!”

Tako in podobno so se pogovarjali v teku. —

Res je debelo gledal Orlovski Kljun in vsi njegovi pristaši ob njem. Nepričakovana je bila novica in niso se mogli hitro znajti v njej. Nekateri so stali kot v zadregi in čakali povelja od svojega vodje, ki pa ni vedel, kaj bi. Drugi so nagonsko sledili zgledu veselih glavarjevih vernih, pograbili so puške in se spustili v tek na obrežje.

Iz glasnih pogovorov je končno Orlovski Kljun razbral, kaj se godi, in je hitro uredil svoje zbegane misli. Dal je rezko povelje, naj se strne ob njem njegov krog, da jih sam odvede do vode. Zavedal se je, da v tem hipu nima večjega sovražnika kot tisto silno radovednost, ki je prirojena Indijancem, tem otrokom narave. Nekaj zelo novega prihaja na otok in samo ta okolnost, ki je za njegove ljudi povrh še tako iznenada prišla, je zmožna uničiti vso disciplino. Zato je skušal Orlovski Kljun zadelati dvoje muh na en mah:

“Odvedem jih k sprejemu, da si napasejo radovednost, pa iz oči jih izpustiti ne smem.”

Tako se je znalo tisto uro, da ni več dveh strank na Bobrovem otoku, in da je rdeči križ z misijonarjevega čolna že pričel rositi svoj blagoslov. —

Na jezerskem obrežju so stopili možje v ravno vrsto. Samo tisti, ki so imeli puške s sabo. Ne le glavarjevci, tudi nekaj orlovcev je stalo tako. Malo pred vrsto je stal mož, ki je bil že naprej določen, da v glavarjevem imenu pozdravi misijonarja.

Bliže in bliže je prihajala ladja. Še malo minut in pristali bodo. Takrat je šinila nova misel v glavo Orlovskemu Kljunu. Stopil je pred vrsto mož in zaukazal:

“Jaz sem prvi podglavar in mi gre, da pozdravim goste. Odstopi!”

Hotel je odriniti moža, ki je stal na čelu vrste. Toda ta se ni dal zbegati in je smeje odgovoril:

“Prav si rekel, samo podglavar si, pa ne vem, če še prvi. Čemu se delaš — glavarja?”

Takrat je siknil povelje in zagrmelo so puške. Novo povelje in spet so nabili. Še enkrat je dvignil orožje in vsa vrsta je sledila. Zagrmelo je drugič.

Prvi del slovesnega sprejema je bil izvršen. Orlovski Kljun se je umaknil in si premagan grizel ustnice. Tudi njegovi možje so streljali — proti njegovi volji. Nihče se ni dosti zmenil zanj, vsi so z očmi in z usti zijali v čoln.

Spoznali so v njem oba Bobrovčana, videli so misijonarja, ugibali so, kdo bi bili še trije pri njih. Morda spremljevalci iz Krivega Drevesa?

Eden je bil posebno izrazit, pa saj so se ga še spominjali od nekoč, čeprav je že dosti dolgo od takrat. Komaj so salve utihnile drugič, je zašumelo med njimi:

“Kitči Šanda!”

Orlovskemu Kljunu je upadel zadnji pogum. . .

Ladja je pristala in izstopili so. Prva sta skočila na suho oba domačina in sta zmagoslavno mahala z rokami. Za njima oče Banága in Kitči Šanda tesno drug ob drugem, z vso resnobo v licih. Končno dva moža iz Krivega Drevesa, prijaznih obrazov.

Glavarjev govornik pozdravlja:

"V imenu glavarja Minnowa in vseh Bobrovčanov pozdravljeni! V prvi vrsti Črna suknja in ž njim Kitči Šanda! Vi ste pri nas dobrodošli, najbolj vidva. Vabim vas vse v glavarjev wigwam!"

Prenehal je in pomolil obema roko v pozdrav. Prijazno sta jo sprejela in takoj potem segla v roke vsem možem, stoječim v vrsti. S tem sta jim izkazala posebno čast in srca vseh so bila ž njima.

Orlovskemu Kljunu je pa bila še tale grenkoba dodana:

Ko so njegovi možje videli, da oče Banága in Kitči Šanda podajata roki, so mnogi stopili bliže in raztegnili vrsto za pol. Tako zelo jim je bilo všeč rokovanje. Pozabili so, da so s tem odpadli od vodje . . .

Orlovski Kljun je sikal kletve in hitro odvedel ostale v svoj wigwam. Zavalil je prednje sodček ognjene vode in škripal z zobmi. Ves besen je otvoril posvetovanje — — —

Glavarjevi so pa odvedli očeta Banágo in spremljevalce v vas, naravnost v wigwam k Minnowu. Bil je to sprevod zmagoslavja in navdušenja, čeprav ves preprost in skromen, je vendar imel za Bobrovčane prav tak pomen kot triumfalni pohod nekdanjih rimskih imperatorjev na Kapitol — — —

Minnowa so našli sedečega na kladi. Počutil se je bolje in noge so mu skoraj prenehale nagajati. Od samega veselja, da mu je bilo dano dočakati to uro.

Minnetonka je padla na kolena pred očeta Banágo in mu poljubila roko. Tako je bila čula od dveh spreobrnjenec, da je navada med kristjani. Svečanost trenutka jo je prevzela, da v silnem razburjenju ni mogla vstati. Ostala je na kolenih, čeprav je že bil porosil na njeno glavo misijonarjev blagoslov in se je njegova beseda že obračala do drugih. Opazil jo je Kitči Šanda, pristopil in jo narahlo dvignil od tal.

Oče Banága bi bil jako rad brez obstavljanja pričel z misijonskim delom. Saj se mu je dovolj mudilo. Toda vedel je, da je med Indijanci, ki so še kaj malo vajeni občevanja z belimi. Zato se je bilo treba držati indijanskih navad in običajev. Čeprav je vedel, da glavar Minnow in mnogi drugi komaj čakajo krsta, vendar ni pri prvem srečanju nič omenil o namenu svojega prihoda. Govorili so o najrazličnejših rečeh, brez zveze in načrta. Sicer je pa bilo za sedaj brez pomena, kaj pove beseda, glavno je bilo, da se je dal oče Banága — in še Kitči

Šanda ž njim — od vseh strani kar mogoče natančno — ogledati.

Oče Banága je poznal neskončno zvedavost preprostih Indijancev in je dal vsakemu posebej dovolj prilike, da si napase nad njim lačne oči.

Za drugi dan šele je bil napovedan zbor mož, samih mož pri Minnowu, in celo Minnetonka se je morala umakniti. —

Razšli so se in za noč pripravili ležišče očetu Banágu in Kitči Šandi v wigwanu blizu glavarjeve koče.

V splošnem navdušenju in veselju so pa pozabili računati z jezo in nagajanjem Orlovskega Kljuna in njegovih ljudi.

Prva žrtev nasprotnega tabora je postala Minnetonka. Nič hudega sluteča je hotela v poznem mraku še enkrat pogledati k Minnowu, ako bi morebiti potreboval njene nežne postrežbe za boljši počitek. Kar jo zgrabijo krepke roke in preden se je zavedela, ji je težka dlan tiščala usta, da ni mogla zaklicati na pomoč.

Odvedli so jo pred očeta na nasprotni konec naselbine. Sedel je ob ognju in v besnem gnjevu bulil v prasketajoče plamene. Okoli so sedeli možje v polni bojni opremi in od zavžite pijače komaj še vzdrževali po Orlovskem Kljunu zaukazani red.

Želeli bi planiti še isti večer in podaviti tujce na otoku, Minnowa zvezati in ga izpostaviti v gošči. Iztrgali bi glavarstvo perjanico in zažgali izpraznjeno wigwam.

Toda Orlovski Kljun je imel drugačne načrte. Ni si bil na jasnem, koliko je ostalo zvestih na njegovi strani. Prirojena radovednost in silen vtis novosti je vsaj za prvi hip zmagal na otoku, tako je podglavar pravilno presodil. Poleg tega mora biti Kitči Šanda izveden poveljnik — kdo ve, če se ne bi on v slučaju napada sam od sebe postavil na čelo glavarjevih in uspešno odbil naskok?

"Možje, počakajte do jutri! Najprej je treba, da se poleže vtis novosti. Došlim psom povemo vpričo vsega ljudstva, kaj mislimo o njih in o usiljivi veri pritepenca, ki mu pravijo Črna suknja. Jutri bo začel oznanjati svoje nauke, tam mu povemo. Naši ljudje bodo spoznali zmoto in se vrnili k nam. Takrat udarimo in zmaga bo lahka. Potem bo ognjena voda tekla v potokih."

Ravno je bil dogovoril, ko mu privedejo Minnetonko. Ni se vanjo ozrl, ko je izpregovoril:

"Minnetonka se ne vrne k Minnowu!"

Bilo je strogo povelje in deklica je razumela. Vedela je, da je napočila ona odločilna ura. Pogumno je odvrnila:

"Ne vrne se, ako daš poklicati sem očeta Banágo, da krsti njo in tebe!"

Orlovski Kljun je bil osupnjen. Take odločnosti ni pričakoval. Silno ga je razjarilo.

“Dam ga poklicati, da ga spečemo na mučeniškem kolu po običaju naših slavnih prednikov.”

“Ne boste storili tega. Kitči Šanda ima namesto Minnowa poveljniško oblast.”

Sama sebi še je začudila, odkod ji je prišla domislica. Zadovoljno je opazila, kako močno so vplivale pogumne besede.

Orlovski Kljun ni odgovoril. Besno je sopihal kot vklenjena zver. Sledila je mučna pavza. Kar se obrne podglavar do mož, ki so bili Minnetonko privedli:

“Zaprte jo v moj wigwam in stražite jo noč in dan!”

Že so planili. Pa se vzpne deklica, svareče dvigne roko in zažuga:

“Pogrešili me bodo. Ne mine ura, da boste vsi pomandrani pod pestjo Kitči Šande. Naj se ne pre-nagli moj oče!”

Spet je vplivalo kot strela. Deklica se je zavedala, da napoveduje več kot more sama verjeti, toda dobro je čutila, da že samo ime “Kitči Šanda” zmaguje. Odtod njen izredni pogum.

Podglavar se je zamisill. Očitno je vplivala grožnja. Po daljšem premolku je začel:

“Ali misli Minnetonka postati kristjanka?”

“Velik Duh naj ji da dočakati blaženo uro!”

“Ali misli Minnetonka, da pojde ves otok za njo?”

“Tega ne ve tvoja hči.”

Zakrohotal se je Orlovski Kljun.

“Prav ima moja hči. Ona tega ne ve. Ve pa njen oče, ki pozna rdeče može. Desetorico bo krstil beli misijonar. Potem bo odšel, če ga pustimo oditi. Tudi Kitči Šanda ne more ostati. Jaz bom glav-ar na otoku in ta-le je moja beseda: Minnetonki kristjanki s to-le mojo roko porežem ušesa, odščipnem nos in izpulim jezik. Kakor gotovo živim!”

Prenehal je, da vidi, kako je vplivala grožnja.

Zdrznila se je deklica. Ne iz strahu pred trpljenjem, toda živo je stopila prednjo preodurna slika: njena rajna mati brez nosa — — —

Zdrznila se je in odgovora ni našla. Videl je njeno grozo njen oče in zadovoljen je bil.

“Pustite, možje, naj svobodno odide moja hči!”

Brez besede se je obrnila na odhod in ni pri-sluhnila, kako je vstal za njo škodoželjni krohot Orlovskega Kljuna in ostalih ob ognju. —

(Dalje prih.)

ASIŠKEMU MUZIKANTU.

A. U.

Daj mi svojo liro, božji muzikant.

Tvoja lira solnčno pesem je zapela
tvoja lira himno himen je zvenela.

Kaj bo tebi lira, božji muzikant?

V tvoji duši večni Maj živi,
v moji sveta pesem zmeraj spi.
Tuje pesmi vsako noč poskušam,
zemljo, le to zemljo vedno slušam.
Pa v življenje tvoje rad bi zaživel
in kot božji pevec za teboj bi šel.

Daj mi svojo liro, božji muzikant.

Baragova pisma. P. Hugo.

RELJUBA Amalija!

Po dolgem hrepenenju in čakanju sem končno 10. jul., ta mi zelo svet dan, prejel dragoceni zaboj, ki mi ga je požna gorečnost mojih rojakov poslala. Toda moje dolgo čakanje je bilo hitro pozabljeno, radi veselja nad prejemom. To je najneprijetnejše v tej divji deželi, v kateri živim, da vse, kar se mi pošlje, pisma in stvari, zelo pozno dobivam. Toda samo da jih dobim, pa sem zadovoljen. Prosim Vas pa, potrpite z menoj, da Vam tako kasno sporočam prejem Vaših milih darov.

O, preljuba Amalija, kak dar! Svoj živ dan nisem nič lepšega in koristnejšega posedoval od tega, kar po Vaši goreči dobrotljivosti zdaj posedujem, zlasti 6 Langusovih slik. Z gotovostjo smem reči, da v Združenih državah še nisem kaj krasnejšega videl. Bil sem ravno v Makinacu, ko sem prejel zaboj. Divne slike sem pustil pokazati več gospodom, ki so že mnogo potovali in veliko videli. Pa so dejali, da te slike vse prekašajo, kar je v tej deželi moč lepega videti. Ni mi mogoče se Ti tako zahvaliti, kakor bi se Ti moral, ker vem, da sem samo po Tvoji pobudi prišel do tega zaklada. Iz celega srca se zahvalim in vsem svojim drugim dobrotnikom za vse lepe in koristne stvari, ki sem jih v tem zaboju dobil. Vsakemu posebej bi se rad zahvalil za to. Ker pa tega ne morem, se Vam vsem skupaj zahvalim in prosim Boga, naj Vam po svojem neskončnem usmiljenju to tisočero poplača in naj vse, kar ste za moj ubogi misijon storili, sprejme in povrne, kakor bi za njega samega storili. Razen vsakdanjega spomina, v katerega pri sv. maši vse svoje misijonske dobrotnike vključim, hočem tudi vse nadalje od časa do časa za svoje še žive in že rajne dobrotnike sv. maše opravljati.

Dne 18. sem začel to pisanje, a šele danes je morem nadaljevati. Neverjetno je, koliko imam tu poleti dela, pozimi pa skoraj nič. Čez leto sem domala neprestano na misijonskih potih, kjer iščem zapuščenih duš, ki celo zimo niso imele tolažbe kakoga duhovnika videti. In če se za kake dni k domu vrnem, sem s spovedovanjem tako zaposlen, da komaj najdem čas za jesti in potrebno spanje. Če Ti tedaj le malo naenkrat pišem, gotovo ni iz pomankanja ljubezni do Tebe, preljuba Amalija, temveč iz resničnega pomankanja časa. Poročila Leo-

poldinski družbi, ki so za obstoj te koristne ustanove tolikega pomena, pišem navadno v urah, ki sem jih mojemu malemu spanju utrgal. A vedno prosim g. Lichtenberga, naj Ti moja poročila v izvirniku pošlje, kaj pa da proti vračilu.

Iz obširnega poročila, ki sem ga to pot Leopoldinski družbi poslal, boš spoznala, da je dobri Bog uslišal mojo najprisrčnejšo željo, željo namreč ustanoviti med divjaki nov misijon in veliko število teh pomilovanja vrednih, zgubljenih duš z božjo pomočjo k večnemu zveličanju pripeljati. Kakor hitro se bo dalo bom odšel tja, a težko pred septembrom. Na severu ob Gornjem jezeru nameravam, kot sem Ti zadnjič pisal ustanoviti nov misijon. Toda moj prevz. škof je bil mnenja, da zaenkrat še ni čas, s tem misijonom začeti, pač pa v polnem sporazumu z onim ob Veliki reki. Moli, preljuba Amalija s svojimi otroci, zlasti v ta namen, da Bog to moje podvzetje, ki se zdi, da ga je sam začel bogato, blagoslovi, da se veliko njegovih neumrjočih bitij, za katere je njegov preljubi Sin svoje življenje dal, večnega pogubljenja reši.

Zdaj bi Ti pa rad na Tvoje obširno pismo od 4. junija 1832, ki sem je pa šele 16. jul. 1833 prejel, prav tako podrobno in ljubeznivo odgovoril, kakor si je pisala. Toda to mi je, veruj mi, preljuba Amalija, skorej nemogoče. Prav skromen odgovor ti morem dati na Tvoje vsebinsko tako bogato pismo. A saj vem, da mi boš rada oprostila, ako pomisliš, da bolje storim, če tiste bore proste trenutke, ki jih imam, porabim za sestavo izčrpnih poročil Leopoldinski družbi, ki se Ti itak dostavljajo in ki so za vzdržanje in napredek te dobrodельne ustanove tako neobhodno potrebni.

Novico, ki me je v resnici zelo iznenadila, da se je najina sestra Antonija odločila za Ameriko, sem zvedel že iz nekega drugega Tvojega pisma, ki si mi je sicer pozneje pisala, a sem je prej dobil, kot to. Na to, samo na sebi hvalevredno ponudbo, nisem nič odgovoril, tako radi čustev svojega srca, kakor radi potreb in prilik svojega misijona, ter radi svoje vesti. Kadar govori višji interes morajo čustva molčati. Težko mi je, izredno težko, videti svojo pristrčno ljubljeno sestro tako daleč od mene. Toda ker mi za blagor mojega misijona ne le ni prav nič potrebna, temveč bi mi bila celo odveč, ko imam tako za tu, kot za svoj misijon jako pripravno

osobje na razpolago, moram znati zatirati svoja čustva in jih podaljševati. Ko bi hotel taka čustva poslušati, bi ne bil šel v misijone. Rajši se Vam zdim mrzel in brezčuten, kot bi bil pred Bogom odgovoren, da sem delal proti svojemu prepričanju.

Vprašala si me med drugim tudi, bi mi bilo li ljubše od Vas tudi v bodoče dobivati razne stvari, ali samo denar. Odgovarjam Ti, preljuba Amalija, da sem po Vaši izredni darežljivosti zadosti preskrbljen z različnimi stvarmi, potrebnimi za ustanovitev kakega novega misijona. A denarja bom pač mnogo rabil, za gradbo cerkve, šole, stanovanja, četudi samo iz lesa, za preživljanje sebe in učitelja itd. Zato Vas prosim ne pošiljajte mi raznih stvari, ampak le denar, kolikar ga morete, gotovo bo najbolje obrnjen. Če misijonski služabnik, ki mi ga boste poslali, še ni odpotoval, povej mu naj po navodilu, ki sem je priložil pismu na Te, potuje do Mackinaca. Tam mu bo potem g. Abbott dal navodilo za nadaljno pot do Velike reke. Ko bi g. grof Hohenwart vedel, ali hotel verjeti, da sem skozi celo pomlad, poletje in jesen tako zaposlen, da nimam nikoli niti četrt ure časa, razen ponoči, (to pišem med 11. in 12. uro v noči) bi mi gotovo oprostil, zakaj ničesar ne prispevam za ljubljanski muzej.

Pozdravljena tedaj, preljuba Amalija. Moli še nadalje za dober prosep mojega misijona. Pristrčno pozdravljam vse svoje znance in sorodnike, posebno mojo preljubo Antonijo. Naj ne bo žalostna radi mojega odklonilnega odgovora, ampak naj se popolnoma uda v voljo božjo in se mu zahvali, da ji je dal svojo najsvetejšo voljo pravočasno spoznati. Še posebno pozdravim Tvojega dušnega vodnika in očeta, ki ga iz hvaležnosti za duhovne dobrote, ki Vam jih izkazuje, pristrčno ljubim.

Arbre-Croche, 29. jul. 1833

Tvoj vedno Te ljubeči
brat Friderik, s. r.

Moj novi naslov:
Reverend Mr. Baraga
catholic Missionary
at the Grand River Michigan Territory
United States of America.

Via Havre de Grace
New York.
Detroit.

PRIPOMBE.

Pričujoče pismo bo pri procesu za Baragovo beatifikacijo nedvomno igralo veliko vlogo. Na drugem mestu sem spomnil, da bi se znal promotor Fidei, ali "hudičev advokat" kakor ga navadno imenujemo, obbregniti ob nekatera njegova druga pisma. Češ preveč je bil navezan na svoji sestri, zlasti na Amalijo, kar pričajo do pretiranja nežni izrazi s katerimi jih obsiplje, posebno Amalijo. To pismo nam lepo osvetljuje to njegovo ljubezen, ki je bila podrejena božji ljubezni in v njej posvečena.

Ali ne zvene njegove besede, kakor besede dvanajstletnega Jezusa v templju. Ko mu je njegova mati ljubeče dejala: Sin, zakaj si nama to storil? je prav tako ljubeče, a tudi odločno odgovoril: Zakaj sta me iskala? Nista li vedela, da moram biti v tem, kar je mojega Očeta? Božji interesi so nad še tako nežno naravno ljubeznijo.

Enako Baraga. Rad je imel svoji sestri, zelo rad, posebno Amalijo. A ko se je ta ljubezen po njegovem prepričanju križala z božjo, jo je znal tej docela podrediti, tudi z nevarnostjo očitka, da je postal hladan in brezčuten do njih. Amaliji bi bil v tem slučaju prav tako odgovoril.

Da je Antonijo takrat še odločneje odklonil, za to je imel poleg navedenih še druge vzroke. Poznal jo je. Vedel je, da bi mu bila kot precej delikatna mlada plemkinja-vdova, v globini srca, z docela različnimi vzori od njegovih, bolj za cokljo kot pomoč v misijonih. Zdi se, da on vsaj takrat ni veroval v njen misijonski poklic, ker je pognal iz žalosti nad izgubljenim možem. Da se ni motil se je kmalu pokazalo. Začela je plesti novo zakonsko zvezo z našim velikim Matijo Čopom. A to zvezo je pretrgala smrt, predno je bila blagoslovljena. Čop je 1835 v Savi utonil. Antonija je drugič dobila misijonski poklic za Ameriko in šla v Pariz, da se nanj pripravi. Tam jo je Baraga l. 1836. na potu v domovino dobil. Domenila sta se, da jo bo nazaj grede vzela s seboj kot misijonsko pomočnico. Da se je končno omehčal, so bile deloma vzrok njegove spremenjene misijonske razmere, še bolj pa menda prepričanje, da se je po tolikih razočaranjih življenja njen misijonski poklic izkristaliziral, kar se žal ni uresničilo, kakor je pokazala bodočnost. Menim, da je Baraga svoj živ dan obžaloval, zakaj ni ostal pri prvotnem sklepu. To pa za gotovo vem, da se je oddahnil, ko ga je zapustila. Najbrž bi se bilo njeno življenje vse drugače razvijalo in končalo, ko bi ne bila nikoli videla Amerike.

Crtica.

P. R.

EDMI november 1. 18... je bil nenavadno meglen in dolgočasen večer; nebo je bilo zakrito s temnimi, črnimi oblaki, mrzel vzhodni veter je pihal čez hrib in plan. Le tu in tam so se pretrgali oblaki, da je slabotni solnčni žarek mogel obsijati okna gostilne, ki je stala ob prometni cesti iz Tervira v Bruselj.

Na prvi pogled se je videlo, da čakate obe osebi, ki sta se nahajali v gostilni "Pri rdečem križu", na prihod kakega voza, ki naj bi jih sprejel in peljal na določen cilj.

"Nesrečo imamo, Marjeta," je rekel starejši mož mlademu dekletu, ki je sedelo zaverovano v svoje sanje, "ura je že dve in pošta v Tervir je morala iti že mimo. Paznik jo brez dvoma ni opazil, pa naju pusti s čakanjem zapravljeni dragoceni čas; ob štiri je v tem mesecu že noč.

"Če bi šla peš, ljubi oče — morda dobiva med potjo kak voz."

"Sprožila si pravo misel, katere ti jaz nisem upal izraziti. Dopoldanska pot te je gotovo utrudila. Toda — če gre mlado dekle kupovat svatovski nakit . . ."

"Ah da, tvojo dobroto sem zlorabila, ni-li res?" je odvrnila Marjeta svojemu očetu lahko se smehljaje. "Tudi ti si zelo truden, zato hočeva še nekoliko počakati."

"Čakati? Rajši vso ostalo pot hodim peš, kakor pa da ostanem samo še pol ure v tej hiši, kjer je tako pusto in malo snažno."

"Dobro, torej pojdiva," je reklo dekle. Zavijaje se v svoj površnik je sledila očetu, ki je ravnokar gostilničarju poravnal račun. Gostitelj jih je spremil do praga, se vljudno poslovil ter zaklical za njima: "Srečno pot, gospod Obrin!"

Gospod Obrin je bil nekdanj sodni svetnik kraljevega sodišča v Bruslju. Po dvajsetletni častni službi je stopil v pokoj, ki ga je nameraval preživeti na svojem malem posestvu blizu Tervira, tri ure proč od Bruslja. Pri sebi je imel tudi svojo živahno in ljubeznivo hčerko Marjeto.

Ivan Delkot, sin imovitega lesnega trgovca, je bil sporazumno z Obrinom določen za ženina Marjete. Pod videzom izredne skromnosti je skrival divjo predrznost, katere nikakor ni mogel ukrotiti, ako ga je napadla ta ali ona strast. Živel je precej potratno, tako da so drugi mogli sklepati o dobrih dohodkih njegovega premoženja.

S temi zunanji prednostmi se je družila njegova čedna postava, samozavesten pogled, dolga črna brada, kar vse je mlademu Ivanu pomagalo, da

si je pri snubitvi Marjete pridobil njeno srce. Drugi dan bi pred oltarjem moral postati njen zakoniti mož.

Skrbno zavita v svoje površnike sta oba popotnika korakala navzgor po strmi poti, ki je vodila iz vasi na cesto proti Terviru. Ko sta dospela na vrh, se je pred njima vila cesta dolga in samotna. Samo dva kmeta sta hitela mimo njiju, ki sta gredoč pozdravila: "Bog vas varuj na vašem potu!"

Gospoda Obrina je začelo skrbeti; pot ni bila prav zelo varna, vsak dan so namreč prihajala nova poročila o hudodelstvih neke drzne, divje roparske tolpe, katere kljub vsemu prizadevanju deželne vlade niso mogli zajeti. Obrin je z boleznim srcem opazil, kako se dan bolj in bolj nagiba, na cesti pa ni videti nobenega voza, ki bi ju sprejel, nobenih ljudi, katerim bi se mogla pridružiti. Vedno bolj pa se je temnilo nebo in veter je z vso silo divjal skozi vrhove gozdov, ki so na obe strani obdajali glavno cesto; posamezne kaplje so začele padati iz temnih oblakov.

Obrin se je pogosto oziral na vse strani okrog; zdelo se je, da mu nekaj ni všeč, kar pa je hotel prikriti svoji hčeri. Ker pa dež ni padal samo v redkih kapljah, marveč je pričelo liti, zato je gospod Obrin moral nekaj ukreniti.

"Ako ti je prav, Marjeta, ostaneva nocoj na posestvu Jakoba Bora, čigar hišo bova kmalu zapazila nekaj korakov stran od glavne ceste. Tam se moreva mirno odpočiti, jutri zarana pa nadaljujemo svojo pot."

"Da, da, ljubi oče," odgovori Marjeta, "meni je tako tesno pri srcu — — —"

"Tesno? Ali ne veš, da si pri svojem očetu in da sem oborožen?"

"Mislim, da bi bila boljše naredila, ako bi se sploh ne bila podala na pot v mesto! Da, nocoj ostaneva pri Boru in dokler ne bova tam, ne morem biti mirna."

Obrin je pospešil svoje korake; hčerka pa, ki jo je vodil za roko, je z vsakim korakom bolj trepetala od strahu. Pet minut pozneje sta bila vendar že na varnem pri Jakobu Boru, ki se je potrudil, da bi jima pripravil kolikor mogoče prijetno prenočišče.

Posestvo, na katerem so se odigrali sledeči dogodki, je še pred nekaj leti stalo, vendar ne več tako samotno, ker so se že davno tam okrog naselili novi prebivavci.

Hišni gospodar je po kratki večerji in živahnem razgovoru prižgal svetilko in spremil Obrina v zanj pripravljeno sobo. Poleg te spalnice je bila majhna sobica, kjer so za Marjeto pripravili posteljo. —

Pač dobro uro je Marjeta popolnoma oblečena ležala na postelji in hotela je že ravno zadremati, ko se ji je zazdelo, da sliši lahno šepetanje. Da bi bolje razumela, je zadržala dihanje, in se prepričala — ne da bi bila razumela kako besedo — da več oseb med seboj skrivnostno šepeta doli pred hišo.

Tedaj je nekdo nenadoma z vso silo udaril po hišnih vratih in slišalo se je več glasov nerazločnega vpitja.

“Kaj hočete? in kdo ste?” se je razlegal v noč močni glas hišnega gospodarja Bora.

“Odprite in videli boste!” se je glasil odgovor iz teme.

“Pri nas odpiramo samo ljudem, ki jih poznamo, vi pa ste vsi s sajami namazani in maskirani; ne delajte sile, sicer se boste še kesali.”

“Nikar toliko ne klepeči! Boš odprl ali ne?”

“Ne, vam že ne!”

“Torej storimo mesto tebe mi sami.”

Medtem pogovorom je Obrin hitro vstal iz svoje postelje, poklical služinčad ter jo obvestil o preteči nevarnosti. Hitro so bili vsi pri svojem gospodarju in nekateri so prinesli s seboj puške — dvocevke.

“Če bi želeli s svojo hčerko bežati in se umakniti nevarnosti,” je govoril Bor Obrinu, “bi vam moj hlapec odprl vrata, ki vodijo zadaj za hišo v gozd. Sicer so pa gotovo hišo kroginkrog obstopili in je še najbolj varno, ako kar tu ostaneta. Saj bodo naše puške banditom pomagale in jih ohladile.”

“Daj ljubi Bog!” je rekla Marjeta od samega strahu bleda kot smrt.

Težak udarec na hišna vrata je potresel celo poslopje; gospodar in oboroženi hlapci so bili brž pri oknih. Roparji so ravno nameravali s težkim hodom se še enkrat pognati proti vratim, ko so počili trije strelji in trije napadalci so obležali v lastni krvi.

Tako sirovega sprejema banditi niso pričakovali. Ščuvaloče besede njihovega voditelja so jih podžigale, da se za morivni ogenj, ki je švignil iz oken, niso posebno brigali. Vendar pa je bolešno kričanje ranjencev roparje omehčalo, da so prenehali napadati in da so skušali pomagati tovarišem; vzdignili so jih ter nesli na voz, ki je stal pripravljen ne daleč proč na cesti. Bilo je zmirom bolj in bolj tiho, čuli so se naposled le še koraki oddaljujočih se roparjev. Napad se jim je ponesrečil in Boru se je zdelo, da je nevarnost srečno minila.

Zavladal je zopet mir in tišina, tako zunaj hiše, kakor v hiši sami. Marjeta se je v goreči molitvi zahvalila predobremu Bogu, da jo je rešil tolike nevarnosti. Ko se je ravno hotela vleči k počitku, je zažvenketalo steklo na oknu njenę sobice in šipa se je v drobnih koscih razletela po tleh.

Skozi odprtino ubitega okna, ki ga je ravno obsijala bleda mesečina, se je prikazal črn, ostuden obraz, v čigar očeh je žarela krvoločnost, kakor v očeh razdivjanega tigra.

Marjeta je strahovito zakričala in podžgana z nerazložljivim občutkom moči in poguma je skočila k banditu. Pričel se je boj na življenje in smrt. Ropar je molil skozi odprtino samo svojo glavo z dolgimi, črnimi lasmi. To je z obema rokama zgrabila Marjeta, se vrgla na tla in v divjem brezupu vlekla k sebi roparjevo glavo. Ta si ni mogel pomagati le od časa do časa je zamolklo grgranje privrelo iz njegovih ust; zakaj njegov vrat mu je s tako silo tiščala na okensko polico, da mu je že sapa zastajala.

Ko so banditi zunaj zapazili, v kakšni nevarnosti se nahaja njihov poveljnik, so mu skušali pomagati. Toda zaman. Misel, da se mora zadušiti v tem položaju, je roparja spodbodla in napel je svoje zadnje sile, da se oprosti. Odpovedale pa so mu vse moči, mišičevje je onemoglo in telo je viselo kakor brez življenja zunaj po zidu navzdol.

Ta strašen prizor je pretresel tudi roparje; poskakali so s skladovnice drv ob steni, kjer so stali, in med divjim krikom bežali proč v temno noč.

Ko sta Obrin in hišni posestnik udrla v sobico Marjete, sta našla deklico blede in vso trdo ležati na tleh; v svojih krčevito stisnjenih rokah pa je kljub temu držala črne banditove lase.

Zdelo se je, da ropar nič ne diha. Ko so ga pa oprostili neprostovoljne pasti, so zaživele poteze na njegovem obrazu, odprl je oči ter grozeče s slabotnim glasom ukazoval: “Ne prizanašajte nikomur! Na ogenj z vsemi!”

Obrin je od začudenja ostrmel, ko je slišal ta glas. Hlapci so roparja vzdignili in ga položili na posteljo ter varno stražili. Ko se je Obrin približal, je v voditelju roparjev spoznal Ivana Delkota, svojega prihodnjega zeta in zaročenca svoje hčere.

Grozodejstva, ki jih je počel, so zahtevala hitro sodbo. V treh dneh je bila v Bruslju postavljena giljotina in Ivan Delkot je s svojimi desetimi tovariši nespokorjen zapustil ta svet, ne da bi vedel, čigava roka ga je izročila sodišču in smrti.

Marjeta pa je vglad groze in strahu zbolela, več dni je ležala popolnoma brez zavesti. Ko pa se je zavedla, je pripovedovala: “Po njegovih dolgih laseh sem ga takoj spoznala; držati sem ga pa morala, da ni postal morivec morda celo mojega očeta; morala sem ga držati, četudi sem vedela, da bo zelo kaznovan.” In umrla je — prejemši sv. zakramente — pobožno in bogovdano še tisti večer.

Bog jo je po kratkem trpljenju na izreden način rešil strašnega gorja — roparja . . .

Za tarčo.

(Spisal E. F. M. Prestavil P.)

JOHNY K. je ravnokar dopolnil štirinajsto leto. Bil je lepega vedenja in zelo nardjen. Vse te lastnosti, pa je pripisovati dobri vzgoji, namreč katoliški šoli in pa oskrbi župnika Pavla, da je Johnny bil kakor biser med smeteh. Živel je namreč v najbolj razvpitem delu mesta, tam kjer se je zbirala vsa sodrga iz celega mesta, tam kjer sta tema in noč zakrivala marsikateri zločin. Bilo je pravo satanovo gnezdo. Iz otrok so se tu vzgojili tatiči in mali žeparji, ko so odrasli pa nevarni zločinci. Tu je torej živel Johnny s svojo materjo.

Nekako pred letom in pol je prišel župnik Pavel na župnijo. Spoznal je kmalu dobre in izprijene otroke. Spoznal je do dobra Johnny-a. Dasi je že hodil po krivih potih vendar je kolikor toliko poslušal svojo mater. Župnik je hotel rešiti tega otroka pa naj stane kar hoče. Vzgaljal ga je kakor lastnega otroka in kmalu se je pokazala dobra solnčna stran na dečku. V duhu je župnik gledal dobrega mladeniča in pozneje moža, mogoče če bo Bogu prav, bo pel enkrat novo mašo. Tako je sanjal župnik. Dan za dnem je prihajal Johnny v župnišče pomagat župniku po svoji mali moči. V nekaj dneh je postal popolnoma drug mladenič. Njegova obleka je bila čista, nobenega znamenja cestnega blata in prahu. Ponosno je hodil, zavedal se je da ni več otrok.

Čudil sem se vsemu temu. Poznal sem Johnny-a prej, toda eno leto moje odsotnosti v šolah je prineslo to veliko spremembo. Slutil sem odkod vse to, a gotovega nisem videl. Da se prepričam, sem se odpravil na obisk k župniku. Moja slutnja je bila potrjena. Johnny je bil pri župniku kakor doma, prinesel to, odnesel ono, pospravil tu, očistil tam in tako ves dan. Malo je imel prostega časa a še tega sta porabila z učenjem. Župnik je pripravljaval Johnny-a za vstop v višjo šolo.

Čas počitnic je polagoma izginjal. Zvečer pred odhodom sem zopet obiskal župnika, da se poslovim. Pogovarjala sva se a največ o Johnny-u. Ponosen je bil na svoj trud zakaj vzkliknil je: "Nisem se varal, spoznal sem da za tistimi očmi se skriva nekaj velikega." Odšel sem v kolegij. Zame se je začelo novo življenje; pozabil sem vse, le mamice sem se spominjal vsak dan in pričakoval njenega pisma, kakero je prihajalo vsak teden.

Nekega dne prejmem pismo od župnika Pavla, ki me je popolnoma vrglo iz tira za nekaj dni. Bila je izpoved vzdvojnosti, razočaranja in potrnosti. Johnny je zašel na kriva pota.

"Poslal sem ga v višjo šolo, piše župnik, slišal sem razne govorce toda nisem veroval, hotel sem se

sam prepričati. Šel sem vprašat, in gospod direktor se je bridko pritožil, da Johnny izostaja iz šole, zanemarja učenje, postal je čemeren in uporen. Žalosten sem se vrnil, a še bolj me žalosti, ker me je popolnoma zapustil. Nič več ne pride k meni. Sedaj ko je zvedel, da sem se sam prepričal o vsem, je popolnoma zapustil šolo.

Neki večer sem šel previdet umirajočega, piše dalje, šel sem mimo Tonijevega 'poolruma' in, videl sem Johnny-a v njem igrati in kaditi, spoznal sem vso družbo. Ko sem to videl, je moje srce, ki je bilo blizu Njega, shranjenega v burzi, namenjenega umirajočemu, skoro zastalo. Videl sem, da si je izbral tovariša Facellija, spoznal, da je zgubljen za vedno ako Bog ne pomaga."

Prišel sem na velikonočne počitnice. Obiskal sem tudi župnika Pavla. Sprejel me je molče. Skrb se mu je brala na obrazu, mora je stiskala njegove prsi. Govorila sva malo, — zamislil se je.

"Johnny, Johnny," vzdihne, zgubil "sem ga, zgubil morda za vedno. Hudič je bil tokrat bolj zvit, ali, ne bom nehal prej, da mu ga ne iztrgam iz krempelj. Videl sem ga pozneje večkrat," nadaljuje, "obiskal sem ga na domu, prosil, rotit, grozil a vse nič ne pomaga. Zvezan je na rokah in nogah, privezan na Facellijevo družbo, kako — ne vem. Dan za dnem pohaja okoli Tonijevega 'poolruma', pohaja brez dela, ah ko bi le bil brez dela, ali bojim se, da dela pod plaščem teme kakor je že navada v tem predmestju."

Komaj je skončal stavek, zapoje telefon. Naslednji trenutek sem slišal prestrašen župnikov glas. "Da, gospod poročnik — seveda — seveda poznam, — Johnny — on — ves gang — na postaji — pridem — precej pridem —."

Smrtno bled se obrne k meni in reče: "Johnny je aretiran, obdolžen je, da je z družbo oropal zlatarsko trgovino King in umoril lastnika. Tako sporoča policija. Grem na postajo. Moram ga videti, moram vedeti, vse, vse."

Skoro tekla sva na policijsko postajo. Našla sva kakor je bilo poročano, Johnny-a v družbi treh drugih. Pri preiskavi niso mogli dokazati Johnny-u, da je bil zraven. Toda izpustili so ga šele na župnikovo besedo, ko jih je župnik pregovoril, da bo on skrbel za Johnny-a. Šli smo ven, proč od strašnega kraja. Hitro smo korakali, nobeden ni spregovoril besede. Blizu župnišča se župnik ustavi. Prime Johnny-a za roko, pogleda mu v oči in nagovori Johnny-a. Nikdar ne bom pozabil župnikovega glasu. Bil je glas, ki mi še danes pretrese dušo, glas, ki omehča še tako trdo srce.

"Johny, ali si bil tudi ti zraven pri tatvini in umoru?"

Nič odgovora.

"Povej kdo je morivec."

Zopet nič odgovora.

"Jaz vem sinko, kdo je krivec, če mi hočeš povedati ali ne, krivec je Facelli, pa taji ako moraš."

Johny je odprl usta, da bi govoril, toda v hipu jih zopet zapre, kakor da bi bila zapečateni. Zopet nič odgovora.

"Pojdi z mano v župnišče."

Obrnil se je in hladno in kratko mi želel lahko noč ter se obrnil z Johny-om v župnišče. Vedel sem, da bi bil v nadlego ako bi ostal še nadalje v njuni družbi.

Čez nekaj dni zapoje pri meni telefon, bil je župnik Pavel. "Veš, mi pravi, moram iti nocoj v Gordon, ob desetih bom gotov. Mislil sem si, da bi me prišel ti iskat z auto, na vsak način pa vzemi Johny-a s seboj. Zopet sem ga videl z Facelijem." Zaprl je telefon, jaz sem se počasi opravljal ter mislil, kako bom govoril Johny-u, da ga spravim s seboj. Ko sem mislil, da bo čas, sem šel do Tonijevega poolruma, saj sem vedel da bi ga ne našel drugje. Vstopil sem. Nobeden me ni pogledal, nobeden pozdravil, šel sem naravnost k njemu.

"Ali me hočeš spremljat v Gordon," mu pravim, "gospod Pavel so tam in so me poklicali, da bi ga šel iskat. Samemu je nekako neprijetno iti. Ali greš?"

"Ne grem."

Tri, štirikrat sem ponovil prošnjo a vselej isti odgovor, ne grem. Šele po dolgem prigovarjanju se je končno vdal. Molče je šel proti vratom in mi sledil na avto. Vozila sva se počasi, da bova prišla malo pred deseto uro v Gordon. Govoril sem sam, o športu, o dirkah, o vsem mogočem, le njega se ni dotaknil z nobeno besedo. Bal sem se, da se led na katerem stojim ne vdre pod meno. Nič ni odgovarjal. Gledel je skozi šipo in molčal. Še dve milj in bova v Gordonu, pravim. "Ump" je bil edini odgovor, nato pa zavpije "Pazi". Zagledal sem tudi jaz, da' stoji pred nama auto brez luči. Pritisnil sem z vsemi močmi na zavore, da preprečim nesrečo. Ustavil sem auto. Nisem imel časa da bi bil spregovoril besedo, ko naenkrat. . . "Roke kvišku"!

Črna postava skoči na stopnjico avtomobila. Obraz je bil zakrit, v roki je imel samokres. Glas je bil hreščeč in tako neprijeten, da se nisem skušal niti geniti. Videl sem tudi Johny-a, da je držal nepremično roko kvišku.

"Nisem mislil da te bom dobil tako hitro," pravi maskiranec Johny-u. "Facelli te je videl iti, slišal tudi kam greš in tu sem."

"Facelli," spregovori komaj slišno.

"Da Facelli, zakaj začudenje? Saj poznaš, ali ne? On se ne igra. Dobil sem dvajset zelenih flik

za to delo in prosto vožnjo s prvim vlakom v C. Več ni tako dobro kot nekda, ko so plačali kar do tisoča za tiste, ki so za tarčo."

"Za tarčo?" Johny je smrtno prebledel. Glas se mu je tresel, ustna na pol odprta, spoznal je da je blizu smrti.

"Neznam vsega fantek, toda Facelli je pravil nekaj o zlatarju, menda si ti, ki si nesel na nos tistemu tvojemu župniku. Župnik je naznanil policiji da tebe reši, Facelli je sedaj v blatu, ravno tako ti. Ali si mogoče pričakoval kaj drugega? E fantek tako je življenje gangsterja, danes lepo živi, jutri je za tarčo. Ti si prišel prav hitro, ha, ha. Alo ven iz avtomobila."

"Prosim, sem se oglasil."

"Tiho ti, ali —" zahrešči nad meno in me neusmiljeno oplazi po hrbtu. Molčal sem. Zapovedal nama je iti v bližnji gozd, oddaljen kakih sto korakov. Srce v prsih mi je močno bilo, spoznal sem, da postaja položaj trenutno nevarnejši. Na mali planoti sva se ustavila, velel nama je, da se obrneva z obrazom proti njemu. Pogledal sem Johny-a. Tresel se je po vsem životu, saj je bil še otrok, hropel je globoko.

Maskiranec je bil pripravljen da izvrši svoj krvavi posel nad Johny-em. Dvigne samokres, nameri na prsa. Počasi je dvigal samokres, hudobno se smeječ nad tolikim trpljenjem ubogega fanta. Johny je zdrsnil na kolena, se prekrižal, glasno izmolil očitno spoved. Nobene besede za usmiljenje, ne obtožbe za one, ki mu bodo vzeli življenje, ne pritožb, samo molitev je na njegovih ustnicah. Molil je, molil iz dna svojega srca. Njegov smrtnobledi obraz je dvignjen proti zvezdnatemu nebu, roke krčevito sklenjene na prsih, še nekaj trenutkov in stopil bo pred Večnega Sodnika.

Maskiranec čaka. Roka držeča samokres se ne povesi. Stal sem tam brez moči. O ko bi le prišla pomoč, ko bi le kdo prišel. Stopil je dva koraka proti Johny-u, meri, išče točko, išče prostor na mladih prsih, da prestreli mlado srce. Zaprl sem oči, čakal usodnega strela, slabost me je obhajala, čutil sem, da me zapušča zavest.

"Johny! sin moj ne boj se, jaz sem, tvoj prijatelj."

Pogledam, maskiranec spravlja samokres v žep, stopi hitro k klečečemu fantu, ga objame, stisne k sebi na prsa. "O sinko, otrok, koliko trpiš, koliko bridkost sem ti storil."

Od začudenja bi bil skoro zgubil sapo. Pred nama je stal naš dobri župnik bled v lice. Johny se je komaj zavedel vsega preobrata. Skoči pokoncu, krikne z glasom polnim veselja: "Vi, vi, ali res, ali še živim ali ali — — ?"

Pomiri se sinko. Pozabi bridkost in strah. Tako blizu smrti kakor si bil prej, si vsako minuto, bo-

disi, da si dober ali slab. Zapomni si pa, da če ne zapustiš svoje družbe, prideš gotovo, prej ali slej za tarčo. Pojdimo domov.”

V neizbrisnem spominu je ostal spomin na tisti večer Johny-u, ko je bil za tarčo. Zapustil je po-

polnoma družbo Facellija, prijel se študije. Prijateljstvo z župnikom je bilo brezmejno. Sredstvo dasi strašno je ozdravilo Johny-a. Postal je ugleden zdravnik. Nikoli pa ne pozabi tistega strašnega večera, ko ga je postavil župnik za tarčo — —.

Čudovito spreobrnjenje.

P. Hugolin.

BOŽJE usmiljenje ima razna pota, po katerih pride do srca tudi najbolj zakrknega človeka. Dokaz nasledna zgodbica, ki je dobesedno resnična in ki jo opisuje dotični spreobrnjenec sam.

Bil sem že več let duhovnik in sicer kaplan na veliki župniji. Za duhovski star pa nikdar nisem imel pravega poklica, gnalo me je le bolj v zakon, zato sem zapustil službo, izstopil iz katoliške vere in šel v protestantizem. Kmalu sem dobil službo pridigarja v mestu H., se zaročil s hčerko protestantskega trgovca, v šestih tednih naj bi bila poroka.

Nekega večera sem bil povabljen k pastorju, tje kaj je prišel tudi superintendent in mlad protestantski bogoslovec. Sedeli smo v lopi na vrtu, pili kozarec vina in bili dobre volje. Naenkrat pokličejo pastorja k bolniku, ki se je boril s smrtjo in želel pastorja. Ta pa pravi našemu pridigarju: “Ali bi ne bili tako prijazni in šli k bolniku? Kakor vidite, imam jaz goste, vi pa se lahko vpeljete v našo versko občino z obiskom bolnika.” — Šel sem za možem in ta me pelje k bolniku, ki je ležal v postelji. “Jaz sem novi vikar in prihajam k vam, poslan od gospoda pastorja.” — Bolnik zmaje z glavo in pravi: “To je pomota; zahteval sem katoliškega duhovnika.” — “Niste li vi luteranske vere?” — “Pač, toda jaz bi rad umrl v katoliški veri.”

Te besede so me zadele v srce. “Kako pridete vi do tega? Ali ne verujete v Odrešenika, ki je za nas na križu umrl in zadostil? Le verujte trdno vanj in zaupajte vanj, potem se vam ni bati smrti.”

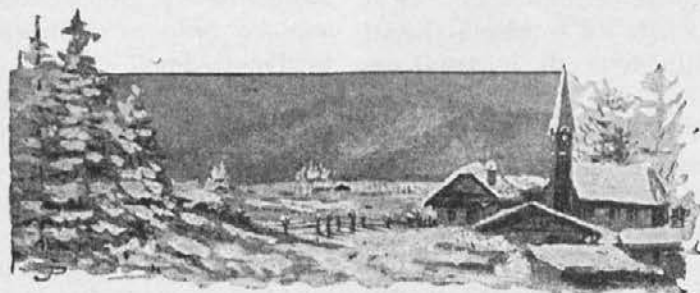
Umirajoči se bridko nasmehne in pravi: “Vera sama mi nič ne pomaga; spovedal bi se rad in odve-

zo dobil od mojih grehov. Bil sem katoliški duhovnik, pa odpadel sem od vere in postal protestant; dobro vem, da mi s samo vero ni pomagano; zdi se mi pa, da me je milost božja zapustila in da bom moral umreti brez katoliškega duhovnika, brez odveze. Globoko je zdihnil in solze so mu pritekale na blede lice.—Čudna pota božje previdnosti: odpadnik stoji pri smrtni postelji odpadnika. Stanje bolnikovo pa je bilo opasno in treba je bilo hitro pomoči. Tedaj rečem bolniku: Če ste bili katoliški duhovnik, tedaj vam je znano, da ima pri smrtni postelji vsak duhovnik vso oblast. Tudi jaz sem bil katoliški duhovnik, pa sem odpadel, kakor vi; toda ob smrtni postelji imam oblast vas spovedati in odvezati.” — Srepro me pogleda, in ko mu ponovno zatrdim, da je res tako, zjasni se mu obraz, poda mi roko, se skezano spove in hitro za tem umrje v mojih rokah.

Kaj sem občutil v tej resnobni uri, tega ne morem dopovedati. Ali ni bil to jasen opomin tudi za mene? Lica moja so obledela, moje oko je srepro gledalo na usnjice zamrlega, ki so vtihnile za zmirrom, jaz pa sem prisegel v njegove mrzle roke, da se hočem vrniti v naročje katoliške cerkve, kajti gledal sem v prepad, kamor me je gnala slepa strast.

V hišo pastorja se nisem več vrnil; superintendentu sem sporočil, da se odpovem službi pridigarja in nevesto sem prosil, naj me pozabi. Postal sem trapist, da vsaj nekoliko zadostujem za greh, s katerim sem žalil Boga. Bog mi bodi milostjiv sodnik!

Te vrstice so dobesedno povzete in, pisma, ki ga je spreobrnjenec pisal svojemu bratu. Ti, ki to bereš, občuduj neskončno usmiljenje božje in ostani zvest svojemu Bogu in svoji veri!

Kraljestvo božje.

A. U.

RALJESTVO božje, beseda, ki pomenja veliko, a danes vendar tolikim nič ne pomenja, Kraljestvo božje, naš namen, naša sreča in zadnja postaja, kamor bi morali usmeriti svoje korake in nikamor drugam, kako si danes ubožalo v naših srcih." — Tako in enako je tožil zadnji protestantski minister v nekem magazinu-mesečniku. "Kaj so vzroki, da se nam cerkve praznijo, kje je neki razlog, da protestanti ne gredo več z isto gorečnostjo v božji hram, k službi Gospodovi kakor so hodili očetje in matere? Katoličani so drugačni. Drže se kot skala. Mi moramo svojo cerkev oznanjevati s pomočjo časopisov in vseh mogočih sredstev se poslužujemo, da bi vžgali ogenj v srcih, a kar nič ne gre. —"

Katoličani so drugačni. Drže se kot skala. Ali niso to besede zaupanja? Nam torej kraljestvo božje ni beseda brez pomena?

Da bi nam bila beseda res pomeljivosti polna. Da, ne le beseda, da bi nam bilo kraljestvo božje res v srcih. Toda kolikokrat je z nami tako kakor je bilo s povabljenimi v evangeliju. Farma kliče, trgovina kliče, delo kliče, dolar kliče. Sto glasov kliče in teh sto glasov prevpije močni klic Cerkve: človek, eno je predvsem potrebno, dušo ohrani in jo varuj čisto.

Kaj nam je duhovnost in kraljestvo božje? Če potuje potnik skozi puščavo, ves žejen in lačen, ves v neskončnem hrepenenju, da bi že kaj kmalu mogel leči kam in si spočiti svoje trudne ude, se mu mnogokrat pokaže v daljavi slike zelenice. Ves srečen maha naprej do vidézne zelenice, toda, ko pride tjakaj, vidi, da je gledal samo podobo svoje domišljije. Tako je s premnogimi kristjani. Kraljestvo božje je taka lepa slika. Truden je človek od dnevnih skrbi. V tej trudnosti maham za sliko kraljestva božjega, iz gole navade, ker že moram naprej. Kraljestvo božje imam samo za sliko, resničnosti ni v njej. Kaj bi se torej napenjal bogve kako in se trudil, da dosežem to navidezno Zelenico. Dragi moji: kraljestvo božje je trda resničnost in grdo je od kristjana, da ne pozna več prave zvestobe do svojega božjega poklica. Tudi nam bi že davno lahko kdo rekel: o kraljestvo božje, kako si daleč od katoličanov. Beseda je v nas, da, duha pa ni. Povejte mi, ali je kaj katoliške delavnosti v nas, ali je vera živa v nas? Zakaj hodimo k maši v nedeljo? Zakaj hodimo k zakramentom?? Ali ne radi ljube stare navade, radi drugih, da nas potem ne obirajo,

zato, ker nas je mati učila, ker je volja očetova tako hotela, da ohranimo vsaj v tem spomin na mater. Ali ne storimo, kar že storimo, zgolj radi tega, ker je pač zapovedano, za kako poglobitev v duha krščanstva pa smisla ni. Ali ni večkrat posmeh v nas ko vidimo, da drugi gredo tudi k večernim pobožnim vajam, ali ne obmetavamo takih pobožnejših duš s primkom: "cerkvena miš" ali pa "tercijalka". In zopet, tisti, ki so pobožnejši, ali se ne motijo ko mislijo, da je zgolj zunanja pobožnost tiket za božje kraljestvo, v isti sapi ko molijo, obirajo, opravljajo, natolcujejo in drugim hudo žele . . .

Nobeden nima pravice klicati s farizejem: hvala Bogu nisem tak, vsak raje potrkaj na prsa s cestnarjem: tudi jaz sem tak. Tudi meni je kraljestvo božje deveta vas. Prvo: kruh, drugo: Bog, prvo: farma, drugo: nebo, prvo: zemlja, drugo: božja domovina. In vendar bi morale veljati: prvi je Bog, za njim pride vse drugo.

Kristus ne mara od nas vere, ki nas je je mati učila, vere iz navade, vere, ki je nekaka nujnost kakor vsakdanji kruh. Vero hoče, ki bo delavna, ki bo dala prvino Bogu, ne pa svetnim skrbem in posvetnim željam.

"Katoličani so drugačni. Trdni so kot skala." Ej, če nam je res beseda kredita ta beseda. Vsaj vsem ni. Spolnjevanje verskih dolžnosti v nedeljo? Ali smo v tem trdni kot skala. Vsaka najmanjša reč nas odvrne. "Truden pridem od dela. Bog mi ne more zameriti, če prespim nedeljo. Oddiha moram imeti, grem ribarit, maša gor ali dol. Radi ene maše ne bo duše konec. Sinoči sem bil na poroki, kaj bom danes spal v cerkvi, bolje, da sem doma, kakor da bi med mašo smrčal in tako naprej."

Pravi irski pregovor: "Če bi mesto blagoslovljene vode imeli žganje v kropivniku ali vsaj vino, ej vsi bi hodili v cerkev." Ali, smem reči: če bi po naših cerkvah imeli vino v kropivnikih, ali bi prišli Slovenci v cerkev. Ali, če bi pred cerkvenimi vratmi stali kolektorji, ki bi dajali dolarje, ne jemali, to bi vreli v cerkev . . .

Reči hočem samo: duha nam manjka. Vsem kristjanom. Tožimo lahko tudi mi, ne le drugoverci: kraljestvo božje, samo lepa beseda si še . . . Toda z vso reklamo ne bomo nič opravili, če se ne zavemo, da je fundamentalna podstavka kraljestva božjega v nas milost božja. Ne razne reklamne znamke, reklamne table in podobne neumnosti. Duh božji je edini reformator. Tega duha si dobimo.

Ne laži.

P. H.

Šestletni Joža je stal pred cerkvijo, ko pridrvi mimo mene jata dečkov in mi kliče: "Pojdi z nami, Joža, gremo narcise trgati!" Seve, da sem se jim pridružil in tekel ž njimi mimo vrtov. Zlezli smo skozi gosto mrežo na vrt nekega vrtnarja, kjer so rasle narcise v veliki množini. Kakor drzovit junak sem zvečer prišel domov z velikim šopkom narcis. "Kje si nabral cvetlice?" ga vpraša mati. "Natrgal sem jih na vrtu vrtnarja." Mati je molčala, a zdelo se je, da ji cvetlice ne delajo veselja. Joža gre v sosedno sobo, kjer je oče čital iz debele knjige. Vpraša tedaj dečka: "Odkod imaš narcise?" — Od sramu zardi, molči, slednjič pa pravi: "Iz našega vrta."

"Na našem vrtu ne rastejo narcise; povej, kje si jih dobil!"

"Sosed mi jih je dal."

"Sosed tudi nima narcis; fant, govori resnico, odkod jih imaš?"

"Nabral sem jih na vrvarjevem vrtu," jeclja polagoma dečko.

"Predvčeranjem si mi pravil, da so te v šoli pohvalili, ker neki dobro znaš desetero zapovedi božje; kako se glasi sedma?"

"Sedma: Ne kradi!"

"Včeraj je sosedov Karol skrivaj vzel tvojo žogo; kaj je storil Karol?"

"Kradel je."

"Narcise v vrvarjevem vrtu so njegova last, ne pa tvoja, in ti si jih skrivaj potrgal. Kaj si storil?"

Le težko je spravil Joža te besede iz ust: "Kradel sem!"

"In Karol je tajil, da je skrivaj vzel tvojo žogo, toraj je lagal. In ti, ki si rekel, da so narcise iz našega vrta, in pozneje, da ti jih je dal naš sosed, kaj si ti naredil? Kako si govoril?"

"Lagal sem," se je izvilo iz njegovih ust.

"Glej, Karol se je zlagal le tebi, ki si njegov tovariš; to seveda ni bilo prav. Svojemu očetu bi se gotovo ne bil zlagal, marveč resnico povedal. Ti pa si se zlagal meni, svojemu očetu, ki te ljubi. Dalje: Ne veš li, da Bog vse ve, vse vidi, in da njegovi angeli gledajo na nas? Lagal si toraj nele meni, marveč tudi vpričo Boga in vpričo njegovih angelov. Pa ne samo lagal, marveč tudi kradel. Zatoraj prosi danes zvečer, preden greš k počitku, Boga za odpuščanje in reci: Ljubi Jezus, danes sem Te hudo razžellil, kradel sem in očeta sem nalagal; odpusti mi, saj tega nikoli več ne bom storil.

Na to pravi oče: "Jokaš se, in prav je, ker greh je veliko hudo. To spoznaš iz kazni, ki jih Bog nalaga grešnikom. Otroke kaznuje Bog po starših, zatoraj podaj mi šibo, ki tiči ondi za podobo in prejmi kazen, ki si jo zaslužil." Oče vdari parkrat po Jožetovem hrbtu, pa ne prehudo. Bolj je dečka bolela mišcl, da je razžallil Boga in očeta. Z naprej ga nihče več ni slišal lagati, in tujega blaga se ni več dotaknil.

Stric Pavle.

(Iz otroške duše zajel Marin Miha.)

V.

(Konec.)

In tako je Joško pogreznil v se zadnjo nado, da bi vtegnilo biti boljše, nado ki jo je gojil ves čas do Pavlovega prihoda in še tiste dni. Na tihem je upal, da bo Pavle sedaj, ko ima lasten dom, Joška povabil k sebi. Pavle pa tega ni storil, niti ta večer, niti naslednje dni.

Potem sta stric Pavle in žena odhajala. Lepo so se poslovili pred hišo, kjer je čakala vprežena kočija. Tudi Joško je bil poleg. Nekaj ga je tiščalo v prsih, kot da mu jih hoče raznesti. Ako tudi sedaj ob slovesu ne bo tiste besede, potem — potem . . .

"Torej zbogom! In ti Joško: zbogom! Pozdravi se in popravi se do prihodnjič, ko zopet pridem! Pazite mi na fanta!"

Konji so potegnili, voz je oddrdral. Pavle in žena sta mahala z robci. Cesta je zavila v ovinek . . .

"Stric Pavle! Čakaj! Tudi jaz — tudi jaz!"

Joško se je pognal v dir. Poganjal se je z dolgimi nogami, tekcl, hopel . . . Sape mu je zmanjkovalo . . . Tisto, kar ga je poprej tiščalo v prsih, je stopilo gori do grla. Od tu se je porinilo naprej v usta in bilo goriko in slano . . . Polna usta so bila tiste čudne stvari in še je pritiskalo iz grla . . . Kaj je to? Rdeče! Cel pljusk, rdeč in gorak je bruhnil na dan. Kri!

Joško se je stemnilo pred očmi, cesta je zaplesala pred njim, znani glasovi so mu udarili na uho in nekdo se je sklanjal nad njim: "Sirota — !"

Ali bo Amerika kedaj katoliška?

Na to vprašanje je protestant Moore nedavno odgovoril s celo knjigo. Po njegovem za to ni nikakih izgledov, vsaj če se položaj motri s političnega stališča. Katoličani, dasi sorazmerno najmočnejša verska edinica, so na odločilnih mestih javnega, zlasti političnega življenja, najslabše zastopani. S tega stališča ima mož prav. A to, v kakem številu in v koliko se katoličani udeležujejo na polju javnega, posebno političnega življenja, je zelo malo zanesljiv termometer stanja njih moči in vpliva na javno življenje in njega razvoj v bodočnosti. Če bo Amerika kedaj katoliška ne zavisi toliko od njene politične, kot versko-moralne sile. Osvojila si jo bo preko razvalin moderne paganism, v katerega se je Amerika do pasu že pogreznila in se še vedno globlje pogreza. Vodilna vloga v javnem življenju ji bo potem navržena.

Kako umirajo pravični.

Pred kratkim je v Fresno, Cal. umrla sestra M. Frenita iz kongregacije sv. Križa. Rodom je bila iz Švice in konvertitinja. Mati in očem sta jo radi vernosti zavrgla, Gospod pa jo je izvolil. V samostanu ni zavzemala kakega vplivnega, častnega mesta. "Dekle za vse" je bila. Prala je, pometala, pomivala ter tu in tam kaj zakrpala. A vsled svoje ljubeznivosti in postrežljivosti je bila ljubljena vseh, dasi je vsled neke prikrivane bolezni mnogo trpela. Končno se je vendar razo-

dela in udala operaciji. Toda le štiri dni po operaciji je še živel. Ko so jo na smrt obsojeno vprašali, če se kaj boji umreti, je odgovorila: "Kaj naj bi se bala sniti se s svojim Bogom!" Ker je v življenju prisrčno častila sv. Jožefa, patrona za srečno zadnjo uro, je mirno gledala, kdaj se odpro vrata večnosti. Predno je izdihnila, bila je ves čas pri zavesti, je še enkrat široko odprla oči in smehljajoč se ponovno zatrdila, da je ni strah smrti, rekoč: "Zakaj, saj je sv. Jožef tu, ki je prišel po me!" Na to je za vedno zatisnila oči v 28. letu življenja.

Lepa misel.

Dr. Tomaž Colvin je na zborovanju kat. zdravniške zveze sv. Luke, Kozma in Damijana v Eastboburnu na Angleškem sprožil sledečo lepo misel: Za zdravnike naj se otvori poletni kurz, na katerem bi priznani bogoslovni učenjaki s svojega bogoslovne stališča predavali o dopustnosti oz. nedopustnosti raznih zdravniških operacij, nasvetov in prakse. Isti naj bi medicince zadnjega leta uvedli v temeljna dogmatična in moralna načela. Kajti zdravniki so večaki in poklicani samo glede tega, kako se kaka operacija izvrši, ali kaka bolezen zdravi, ne pa če je tudi moralno dovoljeno. Res lepa misel, ki naj bi čim prej postala dejanje. Koliko greha bi se na ta način preprečilo.

Mehiški kulturni boj.

Kulturnobojni guverner mehiške države Vera Cruz, Mr. Teje-

da nima s Cerkvijo tako lahkega posla, kakor si je morda mislil. Pač ni računal z dejstvom, da je komaj prestano splošno preganjanje mehiške katoličane zdramilo in pojeklenilo. Bržkone se že kesa, da je stegnil roko po prekislem grozdju. Za njegovo odredbo, da za vsakih 100.000 vernikov zadostuje en duhovnik, se škofje, duhovniki in ljudstvo malo brigajo. Seve nazaj je takemu gospodu težko jemati. Zato je začel besneti, posebno odkar je komaj odnesel glavo, dasi ni bila pred katoličani v nevarnosti. A škofje se tudi njegovega besnenja ne boje. Ko so časniki raznesli vest, da se je verakruški škof F. Msg. Guizar z Valencia udal in predložil od države zahtevano listo deseterih priznanih duhovnikov za celo državo, je objavil odločni preklic te vesti. Med drugim neustrašeno izjavlja, da ne bo nikdar pristal na trinoško krivico in nezaslišano krutost take odredbe. Ta izjava je kajpada še bolj razkačila guvernerja in njegove podrejenike. Že žugajo, da bo zopet tekla kri. Prvi, ki naj bi krvavo plačal svoj odpor, da bo apostolski delegat nadškof Msg. Pashal Diaz, ki je duša odpora. Bomo videli, kdo bo šel nazadnje v Kanoso. Sicer pa vemo, da guverner Tejada, pa naj se še tako ujeta.

Anglikani zopet v laseh.

Anglikanski "papež", kakor se imenuje vsakokratni canterburški nadškof in birminghamski škof Dr. Barnes sta zopet trčila skupaj, kakor že ponovno. A to

pot še bolj strastno, kar v javnem časopisju. Povod je dala osebna zadeva z nekim duhovnikom, ki ga je "papež" nastavil, potem ko ga je škof Dr. Barnes odklonil. A ozadje je tvorilo dogmatično vprašanje o božji pričujočnosti v presv. Rešnjem Telesu. Škof Barnes menda ne veruje v resnično božjo pričujočnost v tabernaklu med tem ko "papež" pravi, da je v skladu z anglikanskim veroizpovedanjem. Ko bi "papež" ne bil ohranil mirne krvi, bi bil škofa Dr. Barnes dal zapreti. Taki dalekosežni prepiri v široki javnosti niso ravno spodbudni za ljudstvo. So pa neizogibni povsod, kjer ne priznavajo nezmotljivega — papeža.

Vera je zasebna stvar:

To je socialistično načelo. Po našem pojmovanju bi morala biti vera kot zasebna stvar vsakemu tako sveta in nedotakljiva, kot zasebna last. A kolikor je socialistom in komunistom sveta in nedotakljiva zasebna last materialnih dobrin, toliko tudi osebno versko prepričanje. Oboje jim je trn v peti. Njih dejanja govore. V sicer trezni Nemčiji obstojajo takozvane agitacijske komunistične trupe, ki med drugim prirejajo protiverske gledališke predstave. V duhovnike raznih ver oblečeni nastopajo na gledaliških odrih in v cerkvenih melodijah prepevajo razne bogokletne in umazane pesmi, da jih pošteno pero ne upa napisati. Zraven pa ta bogokletstva še nazorno predstavljajo. Ker skrbe, da je vse obenem kolikor moč smešno, imajo vedno dosti lahkomišljenih gledavcev, zlasti smeha željnega mladega sveta. In prav temu hočejo zastuditi vero. A to treba priznati, otroci tega sveta so modrejši v svojem rodu, kot otroci luči.

Demokratičen kardinal.

Pri zadnjih volitvah v Španiji se je seveda tudi sevski kardi-

nal, eminenca Hundain, poslužil svoje državljanske pravice. Ko pride v opoldanski vročini na določeno volišče, je stala tam še dolga vrsta volivcev, ki so v potu svojega obraza težko čakali, da izpolnijo svojo dolžnost. Ko zagledajo odličnega volivca, mnogi izstopijo iz vrste in mu poljubijo prstan. On se postavi v vrsto, kakor je prišel. Kmalu je cela vrsta vedela, da se zadaj kardinal z drugimi vred počasi pomika k

"Moj Bog in moje vse"

volivni skrinjici. Pa so prvi v vrsti prihajali k njemu, naj zavzame njih mesto. A hvaležno je odklanjal njih ponudbe in poldrugo uro v neznosni junijski vročini čakal, da je prišel na vrsto, dasi je že v 70. letu.

Grozotne številke

Neko neodvisno zdravniško glasilo je nedolgo tega trdilo, da

ameriški zdravniki izvršijo na leto en milijon kriminalnih operacij. Drugi mazači oz. mazačke pa še en četrto milijona zraven. Samo zdravnikom dotične plačajo letno sto milijonov dolarjev. Ako je to res, potem je tudi res, kar je dejal nek prominenten govornik na ustanovnem sestanku "Narodnega združenja proti porodni kontroli" v New Yorku, da so zdravniki grobokopi naroda. V tem slučaju je tozadevna postavna prepoved enaka prohibicijski postavi, ki je menda zato tukaj, da se ljudje norčujejo iz nje in jo na debelo prelamljajo. Narod s tako armado navadnih morivcev in morivk naj se nikar ne baha s svojo kulturo, preveč votlo doni.

Narodni kongres III. reda.

Daleč, na drugi konec Amerike, v San Francisco, Cal., je bil sklican tretji narodni kongres III. reda, ki je zboroval od 9—12. avg. Izpadel je nepričakovano sijajno. Udeležilo se ga je 12.000 delegatov raznih skupščin. Prisostvovalo mu je 13 škofov in stotine duhovnikov. Otvoritevno sv. mašo je imel nadškof iz Santa Fe, ekscelenca Abbert Daeger, O. F. M. Med sv. mašo je govoril nadškof, ekscelenca Hanna. Na koro so proizvajali staro mašo "Missa de Catalumna", ki so jo sinovi sv. Frančiška že pred stoletji prinesli iz Španije in se je že sto let pela. Na zborovanju v tamkajšnjem ogromnem mestnem auditoriju je imel uvodni govor škof iz Omaha, ekscelenca Rumel o "Tretjem redu in katoliški akciji." To je bil prav za prav predmet celega zborovanja. Zaključili so kongres z resolucijo poslano sv. očetu, da stoji tri milijonska armada svetovnega III. reda pripravljena oditi na fronto katoliške akcije. O podrobnostih bomo na drugem mestu spregovorili.

Božja in človeška pravica.

V New Yorku je 25. maja 1927. umrl menda največji bogataš sveta, Payne Whitney. Njegova zapuščnina je takrat znašala \$186,579,746.38. V teh letih pa je narasla na \$239,301,017.04. Tedaj vsota, ki jo priprost človek komaj razbere iz procesije števil. Zdaj so izvršitelji testamenta zadevo v smislu poslednje volje rajnega likvidirali. Za razne stroške, davke, legate, je šlo vsega skupaj \$22,179,274.31. Med temi je legat \$13,542,076.21 za dobrodne in vzgojne namene. Sama na sebi velika vsota. Saj je ostalo še malone 300 milijonov, o katerih poročilo ne pove, komu so namenjeni. Po človeški pravici se je, upamo, vse v redu zvršilo. Ali pa tudi po božji? Njej je že nakopičenje takega bogastva zaušnica, za katero bi moral rajni, predno je padel v roke, na ta način dati zadoščenje, da bi bil vsaj dve tretjini vsega svojega bogastva volil v dobrodne namene, če že ni mogel odškodovati tistih, ki so mu s svojimi neplačanimi žulji pomagali kopiciti to zlato goro.

Prizor iz boljševiških nebes.

Tam od bregov ruske Volge je došlo na sv. očeta genljivo pismo nekega nemškega naseljenca, sledeče vsebine: "Svetemu očetu vesoljne cerkve v Rimu: — S strahom, trepetajočega srca se drznem jaz, priprost lajik, stopiti pred Vašo Svetost, s par besedami. Nisem sicer vreden govoriti z Vašo Svetostjo, a beda me k temu sili. Naš Gospod je dejal: "Prosrite in dalo se vam bo, trkajte in odprlo se vam bo." Če je otrok lačen in premražen, se obrne na očeta s prošnjo: "Oče, tako sem lačen in premražen, pomagajte mi!" Ta krik odmeva čez hribe in doline uralskega gorovja, tja proti sv. mestu Rimu. Da, sv. oče, pomagajte, ker Vaša jagnjeta trpijo, zelo trpijo. Veliko, veliko naših bratov po veri,

in z njimi jaz, moja družina, moj brat s svojo družino, smo morali zapustiti svoje domove in vse, kar nam je bilo drago, ter romati v uralske gozdove in rudnike. Trudni, izdelani, ranjeni smo. Pomankanje kruha je z dneva v dan večje. Zato vas vse tam v zapadni Evropi v imenu vseh vernih prosim, stegnite svoje roke in dajte nam vsaj drobtin, ki padajo od Vaših miz. Delite z nami Vašo preostalo obleko in pokrijte našo goloto." Nato se še posebej obrača na svoje ožje rojake Nemce in nadaljuje: "Tako hočem poln zaupanja zidati na Vas sv. oče in nočem obupati. Da pomoč ne izostane, bo moja tolažba. Oprostite mi mojo drznost, ki mi jo je izsilila lakota. S prisrčnimi pozdravi vsem in od vseh bratov naše rimo-katoliške cerkve." Tako glas iz boljševiških nebes, kateremu nimamo nič dostavljati.

V zatišje samostana.

Miss Pernot, hčerka bivšega francoskega ministra za železnice in javna dela, sedanjega člana Lige narodov, ter predsednika "Udruženja številnih družin", se je kot redovnica Marije Brezmadežne podala v misijone na Madagaskar. Pred vstopom v samostan je bila očetova politična tajnica. Njen brat Pavel, prej ministerjalni tajnik v kabinetu svojega očeta, zdaj kot dominikanski klerik študira v pariškem Velikem semenišču. — Tako se veliki vračajo v objem matere cerkve in ogrevajo za njene vzvišene vzore, med tem, ko mali njej in njim obračajo hrbet. Čuden krogotok.

Senzacionalna poroka.

Ženin Almiro Crema v Turinu, mož nad dva in pol metra visok, si je izbral nevesto, ki je tehtala 397 funtov. Ko jo je peljal v cerkev pred altar, je več tisočglava množica gledala izredna poročenca. Privoščil ji je pa še drugo zabavo. Za tovariša si je izbral

pritlikavca, katerega je po poroki kot igračo na dlani roke dvignil kvišku. Da bi mu le ne bilo prehitro špasa konec.

Sprava med papežem in Musso.

Po trimesečnem, mestoma zelo ostrem boju med papežem in Mussolinijem radi katoliške akcije, je prišlo zdaj do sprave. Nasprotnikom Cerkve in morda tudi fašizma ta vest ne bo kaj ljuba. Veseli so bili tega spora in komaj čakali zadnjega dejanja — preloma. Mi se veselimo sprave, četudi naše veselje ni popolno, v kolikor razumemo pogoje. No, na glavnega papežu pač ni bilo težko pristati, da se namreč kat. akcija ne sme politično udeleževati. Saj je vendar njen namen nadstrankarsko kat. delo očistiti strankarske politike. Ostali pogoji: da ne sme snovati svojih kulturnih, gospodarskih, športnih organizacij in vedno nastopati le pod italijansko zastavo se nam zde utesnenje njenega katoliškega značaja in cilja "vse prenoviti v Kristusu". Iz tega bi sklepal, da Musso načelno ni nič popustil, ampak se samo malo potuhnil, nekatere postranske reči pa obžaloval, ker je prehitro pokazal svoje roge. Dokler se načelno ne preorientira v smislu od papeža postavljenih načel, na katerih on trdno vstraja in mora vstrajati, bo sprava le premirje, ne mir in nova vojska lahko vsak trenutek izbruhne.

Konec diktatorstva v Jugoslaviji.

Govorice zadnjih tednov, da se bliža diktatura v Jugoslaviji svojemu koncu, so se prej uresničile, kakor smo mislili. Danes, ko to pišem, je chicaška Tribuna prinesla vest, da se je kralj Aleksander 2. sept. zvečer odpovedal diktaturi, uvedel zopet parlamentarno vlado in predložil osnutek nove ustave. Po tej bo vlada obstajala iz dveh zbornic. Polovico članov višje zbornice bo imenovala krona. Drugo polovico in

vse one nižje zbornice bo volilo ljudstvo po splošni volilni pravici. Začela se bo zopet doba političnih in volivnih bojov, ki obeta biti zelo živahna. Bog daj v teh odločilnih dneh Jugoslaviji uvidevnih mož, ki se bodo držali načela: Blagor domovine najvišji pravec, a v luči naravne in božje postave.

Zaščitnik tiskarjev.

Med angleškimi mučenci, ki so bili blaženim prišteti, se nahaja tudi neki tiskarnar: Felton. Na povelje kralja Henrika VIII. je bil obsojen na smrt in umorjen, ker si je upal natisniti papeževo pismo, v katerem je bilo izrečeno izobčenje Henrikovo iz katoliške Cerkve. Feltonov sin je bil duhovnik; umrl je kot mučenec za časa pregajanja pod vlado kraljice Elizabete.

Mučeniki.

Pred dobrim letom je imel na bolgarskem cerkvenem zborovanju ruski škof Serafin predavanje. Omenjal je tudi grozovitosti o ruskem preganjanju. Njegov zapisnik vsebuje sledeča imena ruskih cerkvenih knezov, ki so umrli mučeniške smrti: Metropolit kijevski Vladimir je bil umorjen kakor živina. Petrograjski metropolit Benjamin je bil mučen tako, da so ga navezali na lopato pri kolesu nekega parnika; še groznejša je bila smrt metropolita Hermogena iz Tobolska. Živ pokopan je bil nadškof Andronik. Škof Revelsky je bil ob najhujšem mrazu z vodo polit. To se je ponavljalo tako dolgo, da je bil videti kot leden steber. Krvniki so se nato še norčevali in vanj streljali. Škofa Teofona Solikamskega so vrgli živega v neki prepad. Škofa Izidorja so prebodli z lesenim drogom. Škofa Amvodija so navezali konju na rep. Žival ga je vlačila okrog, dokler ni izdihnil. Mučeni in na-

to umorjeni so bili arhimandrit: Mitrofan Astrachanski, škof Leontij Zarevski, nadškofje Vasilij, Joahim, Nikodim, Makarij Olovski, Lavrentij Balahninski, Pimen Vernenski, Mefodij Pavlogradski, German Valski, Kiprovski, Eftim Selengijski, Mefodi Akmotinski. Stotine duhovnikov, tisoči vernikov so postali mučeniki

NOVI BRONASTI ZVONO- NOVI ZA BREZJE

Katoliški slovenski rojaki v Ameriki, ki Vam je svet in drag spomin na Marijo Pomagaj na Brezjah, ali smemo potrkati v teh težkih časih na Vaša srca in Vas v Marijinem imenu poprositi milodara za nove bronaste zvonove v Marijinem svetišču na Brezjah? — Če morete kaj prispevati za nabavo novih bronastih zvonov na Brezjah, Vas prosim da blagovolite poslati svoje darove na naslov: **Franciškanški samostan Brezje, Gorenjsko, Jugoslavija.** — Glasovi zvonov bodo klicali nebeški Materi neprestano: **Marija, ne zabi ne v življenju, ne ob smrti, ne po smrti svojih častilcev, ki so se spominjali Tebe in Tvoje za svetišča z dejavno ljubeznijo!**

Marija Pomagaj na Brezjah, septembra 1931.

P. Bonaventura Resman,
rektor svetišča.

sovjetske grozovitosti. — Nekateri so pred usmrtniavo na divjaški način mučili . . .

Zdravnik — svetnik.

Pred tremi leti je umrl v duhu svetosti sloveči kirurg Jožef Moscali, profesor na univerzi v Nea-

plju. Svetniška razprava, da se proglasi blaženim, se je že pričela.

Brezprimerna drznost.

Pred celovškimi sodiščem je stal oni dan mlad mož V. Š. radi nenavadnega, drznega verskega motenja. — Nekoč je smuknil v zakristijo cerkve sv. Katarine v Šmihelu na Koroškem, ko so bili ljudje zbrani v svetišču, oblekel roket in stopil na prižnico, kjer je imel veri sovražen govor, poln grdih izrazov. Ljudje so ga v ogorčenosti hoteli zgrabiti, pa jim je ušel. Med begom je bil aretiran. Sodišče ga je obsodilo na 14 dni zopora.

Nesreča.

Misijonski parnik "Benedikt" se je potopil blizu Nove Gvineje med Vunapope in med Lauenburgom. Šest oseb je utonilo. Dva moža posadke sta se rešila s plavanjem, a skrajno izmučena, saj je bil eden 24 ur, drugi pa 37 ur nad vodo. Za misijonstvo je izguba parnika velik udarec.

Pošten katoliški mož

je dr. Ender, zvezni kancler v Avstriji. Rodil se je na sveti večer l. 1875. Bil je gojenec jezuitske gimnazije v Feldkirch-u; nato je študiral pravo na raznih univerzah. Mir, red je vzdrževal v svoji domovini zlasti ob času, ko je silil boljše življenje na Predarlško. L. 1918 je bil izvoljen za deželnega glavarja. Za deželo je bil odličen gospodar. Še bolj se odlikuje kot vzoren družinski oče. Ima štiri sinove in tri hčere. — Prav tako odličen katoličan, ki je ves čas svojega dolgega življenja vedno izvrševal svoje verske dolžnosti, je bil francoski general in maršal Joffre, ki so ga pokopali 7. januarja 1931. Nič ni skrival svojega krščanstva ne kot general, ne kot vpokojenec. Umrl je lepo in pravočasno previden s svetimi zakramenti.

GLASOVI
od
Marije Pomagaj
P. Hugo.

Ob zatonu sezone.

Letošnja romarska sezona se je začela nagibati v zaton. Nobeno večje romanje ni več na programu. Le tretji red iz Chicage bo še enkrat pohitel sem, ako bo kaj ugodna jesen, oziroma če bo "indijansko poletje" kaj dolgo. Letošnje leto namreč obhaja III. red sedemstoletnico smrti svojega najlepšega cveta, ki ga je vzgojil sv. Elizabete Turingijske, med nami znane pod imenom "Križana usmiljenost". V ta namen bo pri sv. Štefanu v Chicagi slovesna tridnevnik, ki bo pravočasno oznanjena. Za sklep bo pa tamkajšnja skupščina poromala v Lemont. Na to že zdaj opozarjamo okoliške tretjerednike.

Dasi so časi izredno slabi, moramo reči, da so bili letošnji shodi, katerih je bilo precej, dokaj dobro obiskani. Številno najmočnejši je bil oni naših zedinjenih vzhodnih bratov, zadnjo nedeljo avgusta. Pravzaprav to ni bil cerkveni shod; tega so imeli že julija, ampak piknik. Zelo se jim je priljubil naš hrib. Zato je bil ta dan najboljši v celi sezoni. Kajpada so po svoji navadi tudi janca pekli. Že je precej temna noč objemala hrib ko so se ločili od njega. Kar prehitela jih je.

Novi mašnik bod' pozdravljen.

Kakor ni sv. večera brez večno lepe: Tiha noč, sveta noč . . . tako ni nove maše brez: Novi mašnik bod' pozdravljen. Vsaj za nas ne, ki smo prišli od onstran "luže". Zato smo jo 23. avg. ko je Rev. Auguštín Svete, O.F.M.

pri nas ponovil svojo novo mašo hoteli na vsak način slišati. Sicer jo je pa naš bogonadarjeni pevec, Rev. Odilo, kateremu "peti vse je na sveti" že sam postavil na prvo mesto slavnostnega programa. Pa tudi ostalo slavnost je tako lepo uredil in izpeljal, da so bili vsi navzoči zelo zadovoljni. Najbolj ganljivo je bilo videti novomašnika sredi med duhovnim očetom in duhovno materjo stopati k altarju. Nova maša brez staršev na čelu svatovske družbe ni nova maša. Žal, da je moral naš novomašnik ta dan s psalmistom klicati: Pater et mater derelinquerunt me, Dominus autem assumpsit me. Oče in mati sta me zapustila, Gospod pa me je sprejel. Da bi mu pa ta grenak spomin ne kalil novomašnega veselja, sta ga po lepi navadi spremila k altarju v to izbrana duhovni oče in duhovna mati.

Za to čast sta bila odbrana naša ugledna chicaška rojaka Mr. Louis in Mrs. Antonija Košnik. Bolje bi pravega očeta in matere nihče ne mogel nadomestiti. Sama rajnka roditelja v nebesih sta morala biti vesela te izbire. Z ljubeznijo in spoštovanjem kakor na lastnega sina sta zrla ta dva duhovna roditelja na novomašnika. Besede, ki jih je duhovni oče na svatovščini spregovoril so bile tako lepe, tako očetovsko občutene, da smo čisto pozabili, da dveh glavnih svatov manjka.

Naš družinski praznik.

V sredo 9. sept. smo imeli mi lep družinski praznik preobleke

in začasnih obljub. Ni bil tako slovesen, kakor je pri sestrah, ker je bil delavnik, a zato je bilo tim bolj prisrčno, domače. Po desetdnevni duhovni vajah, ki jih je vodil Rev. Edvard Gabrenja, O.F.M., pomožni župnik sv. Štefana v Chicagi sta dva prejele redovno obleko in kot klerika nastopila svoj redovni novicijat. To sta Rel. Fr. Bonaventura, prej John Borgola in Rel. Fr. Klement, prej Ciril Latyjak. Prvi je nečak prerano umrlega Rev. Bonaventure Sovinski, O.F.M. na katerega smo stavili tako lepe upe in ga še zdaj zlasti pri šoli tako britko pogrešamo. Oba nova novinceva sta bila izborna in zgledna dijaka v kolegiju nemških frančiškanov v Hinsdale, Ill. tako, da nas ondi zavidajo za nju. Kot novinec se jima je pridružil še Dev. Fr. Peter prej Karel Tomazin, doslej samostanski tretjerednik in upravnik Ave Maria.

Začasne obljube so po dovršenem novicijatu napravili klerikinovinci: Rel. Fr. Andrej Svete iz Forest City, Pa., brat letošnjega novomašnika Rev. Auguština, Rel. Fr. Ciril Šircelj iz Sheboygan, Wis. katerega sestra je bila letos na Mount Assisi preoblečena kot S. Blanka in Rel. Fr. Alojzij Medic iz Chicage, ki tudi pravi, da ne bo ostal sam. Eden njegovih bratcev je letos začel obiskovati kolegij.

Obred preobleke in obljub, ki ga je izvršil prov. komisar Very Rev. Bernard Ambrožič z asistenco, je jako lep in pomenljiv. S tega stališča je obžalovati, da se ni vršil pred širšim občinstvom.

Najbolj ganljivo je moralo biti za pričujoče starše in sorodnike ko sta kandidata novinca še v svoji civilni obleki drug za drugim pristopila k celebrantu, da zamenjata civilno z redovno obleko.

Z besedami: "Sleci te Gospod starega človeka z vsemi tvojimi dejanji," mu odvzame vrhno suknjo. Nato mu z besedami: "Obleci te Gospod novega človeka, ki je v po Bogu ustvarjen v pravičnosti in resnični svetosti," nadene redovno obleko. Kakor zadnji nagrobni Requiem aeternam padajo te besede na srca sorodnikov. Vendar solze, ki se ob njih zaiskre niso grenke obgrobnne solze. Pred njimi stoji nov človek h kateremu z nekim spoštovanjem zro, kakor bi bil že od mrtvih vstal. Z veselo psalmistovo pesmijo: "Glejte, kako dobro in prijetno je, če bratje skupaj prebivajo," ga ti z bratovskim poljubom sprejmejo medse. Staršem se odvali mora. Sladka zavest jih prevzame: Ta je že dosegel mirni pristan. Da bi ga še drugi za katere nam noč in dan trepetajo srca, da jih razburkani, umazani valovi življenja ne zagrnejo.

Nova setev.

Če hočemo tudi v bodoče še žeti, kot smo ta družinski praznik, moramo tudi sejati. No, če bo sreča bodo naše žetve sledečih let še bogatejše kot je bila letošnja. Na "praznik dela" je bilo pri nas jako živahno. Naši dijaki so se od vseh strani zgrinjali v Lemont, da se skupno odpeljejo v kolegij nadaljevat oz. začet svoje srednješolske študije. Dva avtomobila in en truck se jih je nabasalo. Veselo kot fantje na "štelengo" so popoldan odbrzeli proti cilju. Seve, ako za fante rekrute velja: "K' je kosarno zagledal, je jokat' začel," se tem, zlasti "rekrutom", ne smemo čuditi, če jim je veselje tim bolj zamiralo, čim bližje so bili cilju.

Eden voznikov je izdal, da ko so kolegij zagledali, se je povelje glasilo: "Fantje zaprimo oči!" Enemu ali drugemu jih je gotovo kak "biser" zaprl. Med tem se je gotovo že zopet zjasnilo.

Kar celih 25 jih imamo na skrbi, če se ni v zadnjem trenutku kateri premislil. Ker nihče ne velja rad za uskoka, ali celo bojazljivca, ki se ni mogel odtrgati od materinega krila, si njih imena pridržimo za poznejši čas. Za enkrat samo rečemo, da kakor smo veseli te setve in imamo sladko zavest, da doslej še nihče ni toliko storil za naš duhovniški pomladek kot mi, tako nas skrbi, kako se bo ta setev dalje razvijala in kako se bo rentirala. Od setve do žetve je dolga, riskirana pot vsakovrstnih žrtev. Časi so hudi. Mnogi starši bodo le delno mogli kriti stroške. Nekaj jih pade docela na nas. Mesto da bi mislili na prostornejši in udobnejši dom, ki nam bo v par letih nujno potreben, če se bo žetev količkaj obnesla, bomo morali s skromnimi prihranki kriti primankljaj za vzdrževanje. Naj narod to ve in vpošteva, da so vse te žrtve njegovemu blagru namenjene in nam jih po svoji moči pomaga nositi. Eden ali drugi ima vendar še kak cent odveč, ki ga v ta namen lahko plodonosno naloži za dobro svoje duše in lastnega naroda.

Naše spremembe.

Slučajno isti dan, ko smo imeli domač praznik preobleke in obljub, so se pa med nami izvršile neke spremembe, ki so deloma takoj stopile v veljavo, deloma še bodo. Predvsem je lemontska družina dobila novo glavo. Če ne bi bila tako pripravna za ta 'job', bi dejal, da smo jo v ameriškem zelniku odrezali. Provincijalni kapitelj, ki je 5. avg. zboroval v Ljubljani je izvolil za gvardijana našega samostana prvega Amerikanca, Rev. Benedikta Hoge, iz dobro poznane in spoštovane dru-

žine Hoge v Bridgeport, O. Mlad je še po letih, a njegova mirna prevdarnost in gosparski talent, ki ga je pokazal pri upravnem vodstvu Ave Maria, daje najlepše upanje za procvit Lemonta pod njegovim vodstvom. Bog mu daj svoj blagoslov. Mi mu bomo skušali ohraniti v prvotni barvi vse lase, kolikor jih še ima.

S tem je pa seveda naš dosedanjji P. gvardijan, ki je pod imenom Father John že daleč naokrog znan, postal "za ta starega". Pa ne smete misliti, da smo ga mi vrgli s trona. Sicer nam je v teku svojega gospodarjenja povzročil marsikak žulj, pa ker jih je imel on sam največ, mu nismo zamerili. Saj njih sadov ni užival sam, kakor to delajo kapitalisti, ampak smo si jih bratski delili. Vzrok je čisto drugi. Po naših pravilih noben predstojnik ni "intabuliran" na svoj predstojniški sedež. Tri, k večjemu šest let more biti. Za delj bi bilo treba dovoljenja od samega apostolskega sedeža. On je bil šest let in je tedaj doslužil najdaljšo pravno dobo.

Pa tudi v kot ga nismo poslali. Je še premlad za to. Saj bi pri delu včasih bolj on potreboval uzde, kot njegovi konji. Zato ga je provincijalno vodstvo nagradilo z drugo častno in odgovorno službo, prvega komisarijatnega svetovavca, ter predstojnikovega namestnika, ali vikarja v samostanu. Se razume, da bo tudi še nadalje ober-farmer, na kar se mi drugi, izvzemši novega gvardijana, toliko razumemo kot osel v betlehenskem hlevu na angeljsko petje, ki se je čulo v višavi.

Tudi par župnikov so naši komisarijatni šahovci prestavili. Da ne bo kdo rekel, da sem preveč klepetav, hočem enega rezervirati in petto, kakor včasih papež kakega kardinala, ker ni še pripraven čas objaviti njegovo ime. Eden pa že išče potni list v domovino. Ta je Rev. Anzelm Murn, župnik sv. Štefana v Chicagi.

Radi slabega zdravja je predstojnik že delj časa moledoval za dopust, ki bi ga rad preživel v domovini. Nekaj časa niso hoteli ničesar slišati o tem. Ko smo pa zdaj v osebi Rev. Augustina vendar dobili en zamašek, četudi je zaenkrat malo premajhen, se je Rev. Anzelm le spolnila želja in prošnja.

Ko bi se tudi več ne vrnil med nas, a on trdno upa, da se bo še, bi ne odšel brez trajnega spomenika iz naše srede. Naj omenimo

le krasno cerkev sv. Jožefa v Betlehemu, Pa. ter ono v Cliftonu, N. Y. s šolo in še otroško dnevno zavetišče pri sv. Štefanu v Chicagi, ki bodo trajnejši pomniki njegovega dela kot ljudski glas. Veljalo bo o njem, kar pravi sv. pismo: "Si homines taceant, lapides loquentur. Ko bi ljudje molčali, bi kamni govorili. Njegovo mesto pri sv. Štefanu bo zavzel Rev. Aleksander Urankar, mlada agilna moč, ki je svoj župnijski novicijat dovršil v naši naj-

večji metropoli v New Yorku in v Chicagi ni več novinec.

Brata Antonina Šega, ki ga krog Ave Maria širom Amerike dobro pozna, smo poslali Rev. F. Leonu v So. Chicago. Sicer ga še vedno najbolj veseli romati od naselbine do naselbine kot apostol dobrega tiska, pa pravi, da se v teh žalostnih časih ne izplača. Kjer nič ni, je še cesar zgubil pravico. Upamo, da bo v So. Chicagi že skrbel, da Rev. Leo ne bo preveč zgubil na svojem obsegu.

Zahvale, darovi in drugo.

Rev. Benedikt Hoge, upravnik.

ZAHVALE.

Zahvaljujem se javno božjemu služabniku Baragi za uslišano prošnjo. Vesela sem, da se tako lepo pospešuje zadeva Baragove akcije. Tudi drugim priporočam, da se zatekajo v težavah k našemu apostolu.

Mary Šinkovec, Cumberland, Mich.

Zahvaljujem se Materi božji za uslišano prošnjo za pridobljeno zdravje moje hčerke. Proti vsemu pričakovanju zdravnikov je zopet ozdravela. Obljubila sem javno zahvalo. Tem potom izpolnjujem svoj sklep.

M. B.

Zahvaljujem se Mariji Pomočnici Kristjanov za pomoč v veliki sili ob času požara. Za las je manjkalo, da bi mi bil ogenj uničil hišo, pa se je vendar na za-čudenje vseh ustavil.

M. Prašnikar, Black Diamond, Wash.

NAKNADNI DAROVI IN DARO-VAVCI.

Mr. Trinko \$10, Mrs. Ovca \$5, Mary Shirzel \$5.50, Alojz Končan \$2, Mary Kolarich \$2, Ana Leparc \$25, Mary Vidic \$15 za lepi okrašek krog Marijinega tabernaklja. Mrs. Novak iz Clevelanda \$50 za obnovitev venca krog Marijine podobe. Ista je že pred dvema leti darovala \$50, kar menda še ni bilo objavljeno, imenovana je tudi darovala prekrasen pozlačen prt za altar, Mrs. Terselich iz Chicage je darovala kuhinjsko posoda in jestvinec.

Za maše so darovali: Družina Novak \$1, Ana Leparc \$25.

Za svečke: Družina Novak \$1.

Vsem dobrotnikom pristrčna hvala. Hvala tudi vsem, ki so količkaj pomagali pri delu na farmi. Premnogo jih je, da bi vsakega posebe omenjal. Naj zadostuje skromni "Bog plačaj".

Father John Ferlin.

Za Ave Marijo so darovali:

K. Kump \$2, M. Patelli \$1, U. Ivšek \$1, J. Lavrič \$5.

Člani Apostolata sv. Frančiška so postali:

J. Meglen \$1.50, J. Gabrovshik \$10, M. Hribar \$10, J. Zalokar \$10, R. Russ \$10, I. Režek 50c, K. Osterman \$5.

Za lučke so poslali:

M. Majerle \$1, J. Judnich \$1, J. Starc \$1, J. Zabukovec \$1, M. Poljak \$1.50, J. Kovacek \$1, I. Režek 50c, M. Pavlesic 50c, F. Skully \$1, J. Kroff \$1, I. Režek 50c.

Za kruh sv. Antona so dali:

J. Grabrovshik \$1, J. Pintar \$1.

Najlepše se zahvaljujem vsem, ki so mi šli kakorkoli na roko pri ponovljenju nove maše. Dolžan sem zahvalo vsem rojakom v Forest City, Waukeganu, Lemontu in Chicagu. Posebe sem dolžan zahvalo Ženski Zvezi v Forest City in Mr. in Mrs. Košnik v Chicagu. Vsem: najlepša hvala. Oprostite mi, da se morda ne bom mogel vsem zahvaliti pismeno. Bodite pa prepričani, da svojih dobrotnikov nikoli ne bom pozabil. Vkljeni so v spomin pri mojih mašah za vedno.

Pozdravljam.

PATER AUGUŠTIN SVETE,
novomašnik.

Za dijaški sklad so poslali:

M. Sinkovec \$1, A. Sustarich \$5, in Clevelanda \$10.

Za lursko votlino so darovali:

J. Zupanc \$2, H. Vuk \$20, Mrs. Lakota \$1, F. Ivančič \$2, M. Lipoglavšec \$5, F. Lipoglavšec \$5.

Za sv. maše so darovali:

A. Klopčič \$1, A. Ribnikar \$1, M. Žerovnik \$1, H. Vuk \$1.50, J. Traiber \$2, L. Sukanc \$2, F. S. \$2, A. Zamejo \$4, J. Cankar \$1, po P. Hugonu \$5, M. Zore \$1.50, J. Judnich \$1.50, A. Majerle \$1, F. Jalovec \$5, L. Bregach \$1, J. Bozich \$1, J. Krajesky \$1, H. Zore \$1.50, M. Trepal \$1.50, M. Kukar \$1, M. Grum \$1, J. Simončič \$1, F. Kos \$1, M. Sivic \$1, M. Spehar \$4, D. Dermeš \$1, J. Udovich \$1.50, M. Nartnik \$1, A. Muha \$1, I. Režek \$1, M. Prašnikar \$1, F. Laurin \$2, I. Marolt \$1, Dreščič \$8, J. Sasek \$2, K. Lešnak \$1, A. Poškvan \$1, I. Bambich \$1, Mary Bregar \$1, A. Mihelich \$5, M. Bradeškar \$5, M. Knaus \$1, B. cerar \$1, M. Hribar \$10, M. Tomazič \$3, A. Mahne \$1, M. Pavlesic \$4.50, M. Skerl \$2, Dr. Veber \$3, J. Tuch \$5, F. Bresnich \$1, W. Zimmerman \$2, J. Droblich \$2, A. Kastelic \$3, M. Dragovan \$1, F. Skully \$1, Lavrič \$5, I. Režek \$1, M. Brodnik \$3, M. Zore \$1, Dr. Lipoglavšec \$2, J. Zupin \$1, J. Lavrič \$2, F. Clemens \$1.

Javno se zahvaljujem Mali Tereziji in Mariji pomočnici za pridobljeno zdravje. Mnogo let sem se mučila z nadležno boleznijo, pa se mi je zdravje zopet popolnoma povrnilo. Hvaležna sem Bogu nad vse in spolnjujem sedaj obljubo javne zahvale.

Klara Blaess, Joliet, Ill.

Zahvaljujem se vsem blagim dobrotnikom, ki so darovali za oltar Male Terezije na Selu pri Ljubljani. Svota je bila odposlana. Sestre Karmeličanke hočejo vsem povrniti z molitvijo:

Neimenovana \$10, Klara Blaess \$5, Mike Papesh \$5, Martin Libersher st. \$2, Johana Muster \$1.50.

Spodaj imenovani vsi po dollar (\$1.00): Frances Ausec, Carolina Gregory, Anna Libersher, Tony Libersher, Martin Libersher ml., Carrie Gregory, Anna Rogel,

čič, Mary Vershay, Mollie Legan, Mary Mr. in Mrs. Frank Muster, Frank Kalnemanich, Frances Slapničar, Katarina Kočevar, Stefan Kočevar, Katarina Stukel, Anna Kolenc, Barbara Vranesich, Anna Lopartz, Anna Musich, Mary Zupancič, Katarina Petric, Mary Stubler, Mary Groznik, družina Rifelj, Joseph Muhich, Anna Tušek, Frances Končar, John Zelko, Matt Geršič.

Po 50c so darovali sledeči: Mary Kalb, Mary Kocjančič, Uršula Vesel, Mae Vesel, Leo Vesel, Antonia Jamnik, Mary Strajnar, Frank Terlep, Agnes Skedelj, Frank Skedelj, Annie Mihelič, Katie Jeriha, Rose McNichols, Frances Kolenc, Katarina Ritmanič, Mary Skrjanc, Mary Muester, Mary Nemanich, Louise Nasenbeny, Martin Korelc, Mary Smrekar, Jack Jacklič, Katarina Brenc, Mary Bauc, Rose Glavan, John Libersher, Tony Glavan, John Jontes, Louise Duša, Frank Duša, Joe Terlep, Mary Golobich, Joe Kolenc, John Longfloss, Josephine Omotta, Mary Videtič, Tony Ivanšek, Mary Granič, Joe Božič, Mary Pasdertz, Frances Sustak, Mary Terlep, Frances Hartman, Mat Judnich, Mary Čulik, Frances Papesh, Mary Zbačnik, Martin Govednik, Helena Plut, Frances Papesh,

John Zlogar, Polona Korevec, Mary Ambrozich, Frances Gregorič, Stella Zupancic, Mary Smrekar, Anton Skoff, John Zaletel, Jennie Matekovich, Anna Bolte, Frances Sterle, Jože Staresinič, Mary Papesh, Anna Lazar, Elizabeth (Wardjan) Zupancic, Josephine Bradač, Mary Muren, Frances Laurich, Frank Žagar, Mary Segar, Anne Shorie, Josephine Kočevar.

Po 25c so darovali sledeči: Angela Uršich, Frank Rogel, Katarina Videc, Mary Fabjan, Mary Langfloss, Frank Skubic, Anna Korelc, Martin Korelc, Mary Gerl, Rose Horwat, Annie Jerisha, Frank Zelko, Johana Zelko, Ruby St. Market, Mayme Lekan, Mary Lekan, Katie Suhadolc, Anna Kostelc, Mary Vertin, Andy Kovalik, John Papesh, Mary Papesh, Mary Kopele, Josip Furlanič, Mary Gregorač, John Kobe, Ralph Težak, Mary Papič, Rose Gregorich, Mary Zdravljennich, Katarina Vershay, Joe Lukan, Anna Agnič, Agnes Vraničar, Antonia Struna, Helena Sekole, M. Bernadette Blaess, Mary Musich, Matt Musich, Joe Glavan, Rosie Russ, Nettie Videc, Mary Živetz, Tony Zupancic, Anna Sukle, Johnnie Kočevar, Joseph Stukel, Jennie Bambič, Martin Staniša, Mary McNichols, Mary

Parc, Antonia Lustek, Anton Segar, Mary Terlep, Rosie Ramuta, Annie Meznaric, E. Planinšek, Mary Ulašič, John Horvat, Katie Sraj, Willie Rogel, Rosie Vidmar, Mary Gregorič, Mary Kolar, Mollie Kostelc, Josephine Judnič, Frances Mandel, Barbara Anzekovich, Frances Malnar, Frank Mihavec, Anna Bozic, John Vidmar, Anna Bucher, Mary Perush, Albert Vesel, Theresa Astic, Mary Dolinšek.

Po mešano — sledeči: John Znidarsič 55c, Mary Skole 30c, Ralph Stukelj 30c, Tony Ichbickler 15c, Uršula Ogulija 15c, Jennie Ernperl 15c, Theresa Zaletel 15c, Joseph Oven 10c, Katarina Ivanšek 10c, Anna Videtič 10c, Walter 10c, Eddie 10c, Joseph 10c.

Zahvaljuje se spodaj podpisana, vsem, ki so tako radodarno darovali za sliko in oltar Male Cvetke. Svota že davno poslana v Karmel.

Stoterno povrni o Bog, vsem blagim dobrotnikom in Mala Terezika sliši njih prošnje — spusti dež gartrož milosti na vse. Spominja se vas Karmel na Selu v iskreni molitvi.

S hvaležnim pozdravom

Mrs. Klara Blaess, Joliet, Ill.
nabirateljica.

Z grička Asizij.

Z žalostnim srcem smo dne 3. avgusta spremile k zadnjemu počitku našega blagega Fathra Blanko. Ves čas, odkar smo na gričku Asizij nam je hodil delit duhovne darove. Težka je bila pot za blagega rajnega posebno zadnje leto, ko je že bolehal. Dostikrat je do kolena gazil sneg, a po leti mu je znoj padal izpod čela, ko je meril dolgih korakov precej dolgo pot, ter jo potem krenil po nesložni poti na griček. Naj mu ljubi Bog poplača vse žrtve, katere je storil za nas. Blagi rajni pa je tudi skrbel za olepšavo naše kapelice. Komu se pač ne dopadejo angeli ob strani slike Presv. Srca Jezusovega? Kedo ni videl slike sv. Cecilije z zborom angelov v ozadju? Vse to je delo blagega pokojnika. V sv. molitvah se ga bomo spominjale in se tako skale hvaležne.

Kakor druga leta je bila tudi letos, dne 15. avgusta preobleka. Število naših postulantinj se je letos izdatno povečalo. Nič manj kakor 17 deklie je dobilo redovno obleko. Ljubi Bog daj, da ostanejo stanovitne.

Počitnice so minule. Zopet smo se ločile za eno leto. Akoravno nam je neznosna vročina delala preglavico, vendar so bile sestre vedno dobre volje in spolnjevale dolžnosti, ki so jim bile odločene za časa počitnic. Za vsako je bilo dovolj opravka. Lotile so se celo dela, katerega navadno ne opravljajo ženske — poprijele so se zidarstva. To bi jih morali videti s kakšnim navdušenjem so šle na delo. Ko sta pred nekaj leti dve sestri obiskali lursko votlino na Francoskem so se jima vzdubile želje, da bi večkrat imele priložnost se približati lurski Gospe. Izrazile so to željo, — in letos se želja spolnjuje. Nekaj junaških sester se

je oglasilo in ponudilo, da bodo same zgradile votlino in pripravile prijetno stanovanje naši ljubi Materi. Našle smo pripraven prostor na naši farmi, in to tam, kjer se vije bister potoček po zeleni dolinici, obdani od dveh gričkov. Tu naj bi bil prostor, kamor bomo hodile pozdravljat našo ljubo Gospo. Ne moremo si misliti lurske votline brez vode in to bo tudi delalo našo votlino privlačno.

Zidanje jim je šlo precej hitro. Ene so privažale kamenje, druge mešale "malto" (cement), — a mojster je primerjal in poglajal težko kamenje, kamor spada. Res pravi mojstri so naše sestre. Na večer, ko je ponehala vročina, pa smo šle obiskat in pogledat koliko je votlina že zrasla. Upamo, da bodo naši mojstri kmalu gotovi. Kakor je bilo že poročano, se je Mrs. Omerzel obrnila na več strani in bo še potrkala na vrata enega ali drugega s prošnjo za dva kipa. Prosi ona, prosimo pa tudi me sestre, podpirajte jo, da bo lurska Marija kmalu živela na Asiškem gričku.

Za novi konvent so darovali: Mr. Kremesec \$5.00, Mrs. Kremesec \$5.00, Mrs. Adamič, Joliet \$2.00, Mrs. Malovrh \$1.00, Mr. Zupan, North Chicago \$2.00, Darovavci iz So. Chicago \$13.20, Darovavci iz Cleveland \$5.00, Mrs. Oman \$3.00, Mr. Samec, Cleveland \$1.00, Mrs. Žardin za \$15. avg. \$20.00.

Za premog "Unit Auxiliary", družina English \$5.00.

Popravek dobrotnikov zadnje številke: Za premog "Unit Auxiliary" Naša Minka, N. Y. \$5.00, Neimenovana, N. Y. \$5.00, Ana Zorman, Ridgewood \$5.00, Mrs. Balantič, Glendale \$5.00, Mrs. Pauline Truden \$5.00, Holy Name Society, Kansas \$5.00.

OCTOBER

by A. M.

What does October bring to your mind? To some folks it recalls the founding of America by Columbus on Oct. 12, 1492. To some, a birthday, perhaps, an anniversary. To lovers of Mary, our Heavenly Mother, it is another month dedicated to Her Honor in a special manner — a good child of Mary will not forget her not even for one day — October is the month of the Holy Rosary.

May, the beginning of Springtime, the awakening of nature, October the beginning of fall, the colorful, both the most ap-

propriate months set aside for Mary.

Are you going to remember the Heavenly Mother in a special way during the month of the Holy Rosary?

Mary has obtained so many blessings and graces for us from Her Son, are we not going to thank Her as grateful children? Are there no favors we need from Her now? Why not ask Mary to obtain them for us "for never has it been known that anyone who implored her intercession was left unaided."

BE OF GOOD CHEER!

Fr. Leonard

Oh! Ever merry we should be,
Since all about doth speak of "cheer", —
The wind, the trees, the glorious stars,
All nature doth with voice cry "cheer!"

Each sighing breeze which wafts through air,
In joyous, larksome spree so light,
Does bear within its arms a charm:—
"Be cheerful!" ever does it write.

The trees in greenish beauty fast,
But spells of merry mien so fair;
The flowers too, in beauty voice
Of happiness mid' woe and care.

The radiant stars in sky so high,
Each night aft' night do brings us clear,
With twinkling eyes and merry face,
The phraseful charm: "Be of good cheer!"

SERVICE TO MOTHER

by A. M.

Girls, especially young girls of school age, take many things for granted. Let me tell you a story about a little girl—not so little either, she was fifteen—who was the only daughter of Mrs. Will.

Anne was very thoughtless, not at all meaning to be unkind. Every evening Anne upon finishing supper which her mother made would leave the table begging leave because of something very important waiting for her to do. Important? Yes, on Monday night was sewing club, Tuesday night—basketball, Wednesday the choir, Thursday the literary club, etc. each week the same old story.

Before going out, Anne had much dolling up to do consequently she had no time to help mother.

On Tuesday evening several months ago at supper table, mother looked pale and tired, more so than usual. Dad noticed this. "Daughter," said he, "don't you think you can help mother a little tonight before you go?"

"Oh, daddy, I'd love to, but tonight we have basket-ball practice and I can't stay away." And away she dashed from table, and so off to practice.

A heart ailment for the past ten years had made Mrs. Will very sick at times but since Anne was ten she had been able to conceal her illness from her daughter not wishing to worry her.

If Anne had been more observant, she would have seen the on-coming weakness but as it was Anne was thoughtless.

On this Tuesday, Mrs. Will was working very slowly in the kitchen while Mr. Will was reading in the adjoining room. Quite

suddenly a loud fall was heard and Mr. Will hurried to assist his wife to the nearest coach as she had fainted.

In nervous haste he phoned for the doctor and endeavored in the meantime in his clumsy way to make the cold and apparently lifeless form of his loving wife comfortable until the doctor arrived.

The doctor came and after a hasty examination pronounced her a very sick woman with a serious heart ailment.

The clock was going on to 11 o'clock when Anne returned. Finding her mother lying there more dead than alive but nevertheless with a faint welcoming smile for Anne, her father standing anxiously awaiting the doctor's orders who was working with seriousness, horror struck Anne.

"What if mother had died tonight after I so rudely refused to help her this evening?" cried the terror-stricken girl.

Anne inquired of the doctor the extent of the mother's illness and was told that with care she would be again walking around in a few months. With a heart full of gratitude to God who had spared her mother so that she, Anne, could still do something for her. That night as she stood by the bedside of her very sick, unconscious mother, Anne promised to relieve her mother from all work she could especially in the evenings and after school. This resolution she has kept faithfully.

Oh, lucky Anne! God was good to you!

Remember, girls, and boys, too, now is the time to do little things for mother. Little things now mean more to her now than all the flowers on Mother's Day.

WHEN DAD UNDERSTOOD

By X. C.

Bess was eighteen when she completed the high school course at the Immaculate High School in the small town where she lived with her kind and indulgent parents. She was their only child. For graduation Bess received many beautiful gifts from her many friends; mother and dad presented her with a beautiful automobile, but Bess was not happy.

When they had returned home from the graduation exercises to their beautiful and comfortable home Bess sought her mother for a few moments with her privately. "Mother," she summoned enough courage to say, "Mother, I have something I want to say to you very much, but I know you will be disappointed and so will daddy. I am going to join the Missionary Sisters."

Bess glanced at her mother, but mother said nothing. This sudden decision of Bess' had surprised her. Although Bess confided in her mother all during her school days, vocation was never mentioned. Mother recalled now the unusual quietness and wistfulness of her daughter various times during the last year, but she did not deem it wise to question her. She knew Bess would reveal her sadness at the proper time. At length with eyes that bore traces of tears, mother said, "Bess" smilingly, "I am happy. If God wants you for His special Work I cannot have you much as I want you."

"Dear, dear momsie. I am so glad, so glad you understand. But will Daddy, Mother? Will he...?"

"Well upon my word!" dad burst into the room, "What a beautiful picture you two make. I've been searching through the house for you. Listen, I have some splendid news to tell you. My brother's, Jim's, daughter Sue going to leave him. Can you

guess her destination?"

"No indeed, dad! Do tell."

"Jim was so happy, lucky fellow. Sue is going to join a Mission Band of Sisters who will soon open a Mission Station in all the great countries of the Orient. Jim was happy in his daughter's choice."

Bess could no longer restrain herself. Was this the dad she dreaded asking for his blessing? Was this the dad she hesitated asking? With eagerness she rushed into his arms, tightened her clasp around his neck, secretly breathing a short prayer, "Daddy," she whispered happily, "I am going with Sue."

Poor dad was speechless. Being a good Catholic father, he took his daughter's hand and with a hoarse voice — and a proud one, too — said, "God bless and speed you, my sunshine."

Poor little rich Bess was now happy. She had prayed almost unceasingly since the day that this old Missionary Father from China visited their school and spoke to them about the needs of the Missions. He spoke of the need for more laborers in the Vineyard of the Lord in the Orient; he told them of the poor children dying, cast away from their parents, without Baptism; he spoke about the sick that had to be turned away, the aged, the invalids who needed care of the kind Sisters who were far too small in number to take care of all. Bess listened and heard the Master's Call. She prayed, but the tempter tempted "You can't leave your home, parents, friends. Your country and all the comforts of life." But, as we have seen, Bess had won the blessing of her parents and was now free to follow her Master.

Lucky daughter, happy parents who heard and did not hinder the plea of the Lord, "Come, follow Me!"

REVEILLE

by A. M.

The whippoorwill had long ceased her cry; the bob-white too was no longer heard. The crickets in the grass, the robins and sparrows in the trees above us alone could be heard, each eager to suppress the others merry shrieking; in the distance a crow was cawing for her mate.

The time is seven o'clock in the morning at Juniper Knoll, a Girl Scout Camp in Wisconsin, and in seventy tents two hundred girls are peacefully sleeping, sleeping like only healthy children can.

Slowly "Piper" steals from her abode on the edge of Sleepy Hollow, bugle in hand, eyes blinking because of the bright sun in the east just getting up too, several times she rubs her eyes,

presently she has ascended the hill where the sound of the bugle will most likely reach every sleeping ear.

Poised she stands and fully awake now. She listens but not a whimper from the tents can she hear.

Piper smiles, puts her bugle to her mouth and throughout the camp is heard, Reveille — Awake — morning is here.

Like one great awakening—for such it is, indeed—Whoops! everyone has heard.

"Good mornin'," and "Oh, Piper, why did you call me so early?" now greets the smiling bugler from the tents here and there.

The happiest
Family

of — happy
Families

MISSION SUNDAY

Fr. Leonard

"... And may God ever support your heavy burdens and repay in this life and in the life hereafter, twofold your great sacrifice." Thus ended the farewell address of the speaker upon the presentation of the Obedience to the young priest kneeling before him within the sanctuary. Yes, his farewell address! He has sacrificed his life to labor in the distant fields of far off China. He full recognizes the hardships and trials that await him but the words of the Master: "Go ye forth and teach ye all nations," strengthen with greater moral fixity of purpose the determination to heed the Mission call and bring the Light of the true faith to the poor pagans of the Orient.

So it is with all our missionaries spread throughout the universe. They forego the comparative light yet pressing task of propagating the Faith in the home fields to take upon themselves the struggling life of a foreign missionary. Their sacrifice consists of a life replete with hard and patient strifes, of a series of privations and adversities, all told, momentous afflictions which can only be borne through the grace of the Almighty.

Sensing the arduous task and trying difficulties to be overcome in the teaching of the Gospel in the missions, the Holy See placed within the reach of the Catholic world the means whereby they might aid in spreading the word of God. Pope Pius XI, ever anxious for the welfare of the missions and fully cognizant of the grave words: "If God be with us what need we to fear?", beseeches the children of Holy Mother Church to unite on a certain day in common prayer wherewith to storm the Eternal Throne to extend to the vast mission fields those graces and blessings most needed to bring to a successful issue the untiring labors of the zealous priest to lead the pagan world out from the exterior darkness and shadow of idolatry to the light and knowledge of the one, true, and living God.

It was in the year 1927 that Pope Pius XI instituted the Mission Sunday, the day on which all Catholics are asked to pray for the propagation of the Faith in the mission lands. The celebration of this Unification of Prayer for the Missions was to be observed on the second last Sunday of the month of October. This year it shall be the 18th of October. His Holiness, Pius XI, also granted a plenary indulgence applicable to the poor souls in purgatory, to all those who on this Sunday receive the Eucharist and add a prayer for the conversion of all infidels.

Truly, this Holy Pontiff may be termed the Missionary Pope. It was he who by his "Rerum Ecclesiae Gestarum" renewed the spirit of the missions with the courage and fervor so necessary to propagate the faith in our vast mission fields, both at home and abroad. And now he calls upon the Catholic world to acquire and spread the "custom, and the constant and perpetual practice" of beseeching the "Lord of the harvest that He send forth into His harvest more laborers" that the light of the true faith may be preached to all and that soon all our present mission fields may be united under the banner of Christ and that all nations and countries may be under The Kingdom of God.

Yes, each and everyone of us are asked, nay we are reminded that this is an obligation arising from the precept of God which binds us to love our neighbor as we love ourselves. And our Holy Father shows to us that we well fulfill this obligation if we pray for the missions. For it is only through the bright pearls of prayer which ascend to the throne of the Almighty which can obtain the necessary grace from Him to remove all obstacles and difficulties with which the Missions are confronted. Concerning this point His Holiness says: "The heralds of the Gospel may labor hard indeed in leading heathens to the Catholic religion; they may sweat violently and even sacrifice their life; they may employ diligence, adroitness and every kind of human means; but all this will accomplish nothing, and will be of no avail, inless God will touch the hearts of the unbelievers with His grace, and, having softened them, lead them to Himself."

Maye the resolution now to receive the sacraments on Mission Sunday October 18th and to breathe a prayer for the missions. Also resolve each day to fulfill your obligation towards your neighbor. This can be done by a prayers or offering up your day's work for the intentions of the missionaries. And if it is within your means aid the missions with your financial support. It is our firm hope that the Mission Sunday which our Holy Father has instituted for the propagation of the faith in the mission fields may be used with great grace and that the Catholic world may on this day especially storm the Throne of the Almighty to send such blessings to the missionaries as are necessary for them to establish the Kingdom of God throughout the universe.

PISMA.

Franček zaspanček se je oglašil . . .

Piše: V Ave Mariji sem bral poziv naj se tudi Franček zaspanček kaj oglaš. Sedaj se oglašam. Zaspanček sem zato, ker se še nisem zahvalil za lepe ure, ki sem jih preživel pri Vas na farmi. Ti lepi trenotki mi bodo vedno v spominu. Zlasti 4. julija je bilo lepo. Najbolj mi je ugajala procesija z lučkami, dopadle so se mi lepe pesmi sester. Upam, da se še kedaj vidimo pri Vas.

Star sem osem let in hodim v domačo farno šolo svete Marije. Moj brat Slavko je tudi letos pričel hoditi v šolo. Pozdravlja Frank Žnidar iz Clevelanda.

Barbinka, ki se ne šminka.

poroča, da so ji bile predolge počitnice. Da je nad vse vesela, da lahko zopet obiskuje šolo. Pozdravlja častite sestre v Lemontu in obljublja, da se bo tekom tega meseca pričela lepe pesmi v Ave Mariji "Božji žvoncek". Podpisala je pismo z muhastim podpisom:

Barbinka, ki se nikoli ne šminka. Chicago.

Iz Steeltona.

Odpravljam se domov v staro domovino. Kasno bo morda to pismo. Žalostni smo steeltonski mladci, ker nam je smrt pobrala dragega nam prijatelja, našega dobrega župnika. Sedaj

grem v domovino. Še več bi napisal, pa se bojim, da pismo ne bi šlo v koš, če bi bilo predolgo. S pozdravom

Joseph Žlogar.

Tonček-kujonček:

To je moje prvo pismo. Učenec sem "Cathedral Latin school", ednajstega razreda in bolj slabo slovensko pišem. Rešil sem Vanj uganko tako-le:

Kmet je najprvo nesej gosko čez potok, potem je šel nazaj in ie prenesel koruzo. Ko je šel po volka je nesej gosko nazaj in jo je pustil na drugi strani, dokler ni volka prenesel na drugo obrežje, potem je šel zopet nazaj po goske.

Pozdravljam Vas in p. Odila

Tone Zorko, Cleveland.

Marička, ki poje ko tička . . .

Čenjeni urednik: Uganko ste nam dali. Jaz sem jo rešila tako-le: Kmet mora najprej spraviti volka naprej, za tem gosko, zatem koruzo, ki jo pa kmet na hrbtno nese, ali pa v žepu. Ali sem prav uganila.

Mary Rozman, Cleveland.

Lovro Urbas je tudi prav uganil.

Najprej pelje kmet gosko čez reko, jo pusti na nasprotnem

obrevju, se vrne po volka, vzame gosko s seboj, pusti gosko na nasprotnem obrežju, vzame koruzo, nakar se vrne po gosko. S pozdravom
L. U. Sheboygan.

Rozalka-vsezalka.

Farmarca sem, menda me ne boste zato vrgli iz svojega srca in koticke v Ave Mariji. Ne veste, kako rada prebiram vrstice v Ave Mariji. Sedaj se že veselim, da bom mogla zopet v šolo in komaj čakam sester, upam, da pridejo zopet naše dobre sestre nazaj.
Rose Bambich, Kansas.

Janček-neugnanček.

Ednajst let sem star, v šesti razred hodim. V cerkev grem prav rad, šolo rad obiskujem, poleg tega se tudi kmetiškega dela ne bojim. Zadnji mesec so nas obiskali znanci iz Colorado, zelo veseli smo jih bili. S pozdravom.

John Bambich, Kansas.

Striček vsem mladim prijateljem:

Zahvalim se vsem za lepe pozdrave. Upam, da se še kaj oglasite. Še celo odrasli radi bero Vaša pisma. Že od mnogih strani smo dobili pohvalo, da priobčujemo Vaše vrstice. Tako se vsaj mal vadijo v materinskem jeziku.

Kdo bo znal to pesem?

Kuku, kuku, mošnjičke odpri,
Kdor prvič me sliši,
število zapiši.
Cekinov naštejem mu dve kadi.

Kuku-kuku. Le dobro naštej,
cekine rumene, dolarje zelene,
uboge dinarje
pa sama imej.

Naslov te pesmi je: Kukavica poie. Ko pridem prihodnjic v Vašo naselbino, se bom pri Tebi oglasil in bom videl, če imaš dober spomin.

Kdor je še bolj pameten

se bo naučil naslednje pesmi. Sicer je malo dolga, pa tem bolj vesela:

Muca razvajena Tonček-kujonček
krajcar zasluži, si kupi bonbonček.

Tončku so žugali drobni sladkorčki,
dečko, ne misli, da Tvoji smo norčki.

Tak-le fantiček, napol še v plenici,
hitro spoznal bo, da čudni smo strici.

Muca razvajena — Tonček-kujonček,
krajcar zasluži, spet kupi bonbonček.

Jeza popade sladkorčke: gorje,
Tončku skočili so v bele zobe.

V zobju koticke so vse prebrskali,
ruvali, rezali, suvali, žgali.

Vik in ihtenje jih ni prepodilo,
doktor prišel je, zapisal zdravilo:

V šparovec krajcar za bedne zamorčke,
Tonček-kujonček, in pomni sladkorčke.

Slušal je Tonček in rabil zdravila.
Čudo prečudno, vsa bol je minila . . .

Kdor je rešil zadnjo uganko

dobi po pošti lepo knjigo: koledar Ave Maria za prihodnje leto, brezplačno. Koledar bo v najkrajšem času izšel. Je zelo zanimiv, ima mnogo slik. Kdor hoče drugo knjigo, naj mi takoj naznani. Do knjige imajo pravico: Lovro Urbas, Mary Rozman, Tone Zorko.

SMILE AND LAUGH

Embarrassing For Mother

In a toy shop, a mother was trying to select something for her little boy. After showing her various objects, the salesman brought out a mechanical mouse, which ran about the floor in a very realistic manner after it had been wound up.

"We don't want any of those, mother," said the boy. "We've got plenty of them at home, and they don't have to be wound up."

Very "Dumb"

The telephone bell rang at fire headquarters and the man in charge answered:

"Yes, this is fire headquarters."

"Say," said the voice at the other end, "there's a fire in my house, and I want you to tell me where the nearest fire alarm box is. I want to send in an alarm."

Enough Is Enough

A poor man who had a large family of daughters was asked: "Which would you rather have—your twelve daughters, or a million dollars?"

The man replied, "My twelve daughters," and when asked why, replied:

"A man with a million dollars never has enough—but I have."

Not Surprised

Everyone within seeing or hearing distance of New York's "Great White Way" has aspirations to write a play or appear in one, so a famous manager, dining in a Broadway restaurant, was not astonished when his waiter said to him:

"Excuse me, Mr. Julian, but I'd like to remind you that I sang in the chorus of one of your plays, once."

"Is that so?" said the manager, mildly interested.

"Yes," said the waiter. "Aren't you surprised to find me here, a waiter?"

"No," said the manager; "I remember hearing you sing."

Lots Of Faults

After a wedding ceremony, one of the friends of the bridegroom took him aside and whispered in his ear:

"Say, what in the world did you want to marry her for, except for her money? She's cross-eyed and hunchbacked and bow-legged."

"You needn't whisper," said the bridegroom. "She's deaf, too!"

Revenge

After a very bad night with the toothache, a boy went to the dentist to have the tooth, a big fellow, extracted. After the operation, he said to the dentist:

"Say, doctor, can I have that tooth?"

"Sure; what do you want it for?"

"I'm going to take it home, fill it full of sugar, and sit and watch it ache."

Advice From the Rear

"Boys," said a school principal, addressing his scholars, "the best way to succeed in life is to be earnest in whatever you do. Remember, whatever is worth doing at all is worth doing well. If you have a piece of work to do, throw yourself into it!"

A voice came from the rear of the hall. It said: "Aw, go dig a well!"